8
V odstřelu zvěře opět rekordy

10
Spotřeba nafty a benzinu v Česku

16
Helena Houžvičková: Vedeme účetnictví celé země

34
Vladimír Bezděk: Přání jsou nekonečná, zdroje omezené

40
Které kraje lákají nejvíc turistů

STATISTIKA&MY

ČASOPIS ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU

10 | 2026 – ROČNÍK 16

TÉMA

Důchodci a důchody v Česku

- České důchody v proměnách času
- Za dveřmi seniorských domácností
- Naděje dožití v důchodovém věku

716 mld. Kč

bylo v Česku vydáno v roce 2025 na dávky důchodového pojištění.

Tato částka představovala 8,4 % HDP nebo také 30,2 % výdajů státního rozpočtu. Příjmy systému důchodového pojištění dosáhly téměř 713 mld. Kč.

statistikaamy.csu.gov.cz

Český statistický úřad

VŠE / VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

POSTER COMPETITION ISLP

PŘIHLASTE SE DO MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽE O NEJLEPŠÍ STATISTICKÝ PLAKÁT

Posláním projektu je podporovat, vytvářet a spolupodílet se na aktivitách podporujících statistickou gramotnost po celém světě.

Při vytváření statistického plakátu si žáci a studenti osvojí sběr statistických dat, způsoby a možnosti jejich zpracování a prezentaci výsledků výzkumu.

PRO KOHO JE SOUTĚŽ URČENA?

ŽÁKŮM PRVNÍHO STUPNĚ ZÁKLADNÍCH ŠKOL

ŽÁKŮM DRUHÉHO STUPNĚ ZÁKLADNÍCH ŠKOL

STUDENTŮM STŘEDNÍCH ŠKOL

STUDENTŮM BAKALÁŘSKÝCH PROGRAMŮ VYSOKÝCH ŠKOL

KOLIK ČLENŮ MOHOU MÍT SOUTĚŽNÍ TÝMY?

JEDNOHO AŽ PĚT

TERMÍN: 1. února 2027

LIBOVOLNÉ

Více informací, včetně termínů, naleznete na: **csu.gov.cz/statisticky-plakat**
Kontakt: **statistickyplakat@csu.gov.cz**

Podzim života v číslech

Vážení čtenáři,

babí léto právě končí a vítr se začíná prohánět po strništích. Při pohledu z okna člověka napadá, že motiv podzimu života výborně ladí s rytmem přírody. Ovšem téma důchodců a důchodů, kterému je říjnové číslo Statistiky & My věnováno, není téma momentální, ale trvalé a dlouhodobé. A jak ukážeme, tak i informačně vydatné.

Na danou problematiku jsme se pokusili pohlédnout z mnoha úhlů, a hlavně z perspektivy několika statistických oblastí. Pootevřeme proto dveře seniorských domácností a podíváme se, kdo jsou dnešní důchodci, jak žijí a jaké důchody pobírají i jak moc myslí na zadní kolečka důchodci budoucí. Zrak ale zaměříme i do budoucna, ať už z hlediska demografie, nebo udržitelnosti důchodového systému. Přitom rozhodně nepřehlédněte ani rozhovor s člověkem, jehož jméno se stalo synonymem diskuzí nad penzijní reformou, Vladimírem Bezděkem.

Samozřejmě, každý správný odborný text přináší více otázek než odpovědí. Začal jsem se připravovat na důchod včas? Dožiji se vysokého věku v chudobě? A mohu spoléhat na solidaritu mladé generace, pro kterou i žádost o vyklizení nádobí z myčky znamená vážný zásah do osobní integrity? Na to si musí každý opovědět sám, my máme pouze fakta.

Říjnové číslo časopisu ale nabízí mnohem více než jen pohled na stárnutí společnosti. V řadě různorodých článků přinášíme také informace ze školních lavic, prezentujeme čerstvá data o myslivosti a v regionálním okénku se zaměříme na cestovní ruch. Formou rozhovoru pak představujeme Helenu Houžvičkovou, stále ještě čerstvou ředitelku sekce makroekonomických statistik.

Přeji vám inspirativní čtení a mnoho podnětů k zamyšlení.

JAN ERNEST
ředitel sekce produkčních statistik

DŮCHODCI A DŮCHODY V ČESKU

19 České důchody v proměnách času
22 Za dveřmi seniorských domácností
25 Rekordní úspory, přilepšení drobné
28 Naděje dožití v důchodovém věku
31 Kdo zaplatí náklady na důchody

UDÁLOSTI

4 Ceny pro Minisčítání
4 V Praze se koordinovala evropská statistika
5 ČSÚ rozvíjí mezinárodní spolupráci
5 Den, kdy si připomínáme důležitost statistiky
5 Dejte statistiku na plakát

ZE SVĚTA

6 Umělá inteligence práci sama neudělá
7 Kuřáci v EU
7 Rekordní sklizeň rýže na Filipínách

STATISTIKA ODVĚTVÍ

8 Myslivci a zvěř
10 Kapalná paliva

LIDÉ A SPOLEČNOST

11 Chtěli byste studovat v Kanadě?
12 Odkladů povinné školní docházky ubývá

METODIKA

15 Jak funguje zpracování výsledků voleb

ROZHOVOR

16 Vedeme účetnictví celé země
34 Přání jsou nekonečná a zdroje vždycky omezené

MAKROEKONOMIKA A FINANCE

37 Evropa investovala do staveb

STATISTIKA V KRAJÍCH

40 Nejméně turistů mířilo do Pardubického kraje

KRÁTCE

Na webu ČSÚ byl uveřejněn videonávod k vyplňování výkazů na Portálu respondenta. Pro firmy a další subjekty, které mají zpravodajskou povinnost vůči ČSÚ, nahradil Portál respondenta dosavadní vyplňování papírových statistických výkazů nebo interaktivních pdf formulářů. Sběr dat prostřednictvím Portálu respondenta probíhá plně elektronicky a umožňuje průběžně se vracet k rozpracovaným či již odeslaným dokumentům.

bit.ly/4hYC5iz

ČSÚ na svém webu zveřejnil kalendář rychlých informací na rok 2027. V něm jsou pevně určeny termíny, kdy budou v příštím roce publikovány důležité statistické výstupy.

bit.ly/4jbJxlq

Zástupce ČSÚ se zúčastnil zasedání expertní skupiny Eurostatu pro statistickou komunikaci. Jednání se zaměřilo na datovou etiku a využívání AI.

ČSÚ se ve spolupráci s ČÚZK podílí na přípravách změny zákona o statistických registrech s cílem zavést do Registru územní identifikace, adres a nemovitostí evidenci bytů.

Ceny pro Minisčítání

Projekt zaměřený na zvyšování statistické gramotnosti žáků základních škol a na pomoc učitelům s výukou statistiky byl oceněn odborníky na marketingovou komunikaci.

Na přípravě loňského ročníku Minisčítání se kromě ČSÚ podíleli i odborníci z Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Zapojilo se do něj rekordních 83 558 žáků z 5 511 tříd a 1 092 škol.

Obrovský dosah tohoto projektu zaujal porotce v soutěži Zlatý středník, kterou organizuje Asociace strategické komunikace a vztahů s veřejností. Minisčítání získalo 3. místo v kategorii Nízký rozpočet a jeho efektivita. Druhou bronzovou medaili Minisčítání vybojovalo v soutěži Direct Impact Czech pořádané Asociací komunikačních agentur.

Tentokrát to bylo v kategorii Veřejný zadavatel, kde se ČSÚ utkal nejen s dalšími státními a veřejnými institucemi, ale také s profesionálními týmy komunikačních agentur, které pro ně pracovaly. Na přípravě a propagaci loňského ročníku Minisčítání se žádná agentura nepodílela. Vše bylo zajištěno pouze vlastními silami ČSÚ a pedagogy z Jihočeské univerzity.

V Praze se koordinovala evropská statistika

V září se v sídle ČSÚ v Praze uskutečnilo další jednání Partnership Group – koordinačního orgánu Evropského statistického systému. Hlavním tématem bylo zjednodušování evropské legislativy, snižování administrativní zátěže respondentů a modernizace statistiky. Diskutovalo se také o revizi Kodexu evropské statistiky a jejím časovém harmonogramu nebo o otázkách spojených s přístupem k privátním datům pro účely oficiální statistiky. Na program se dostalo i téma problematiky cen bydlení, imputovaného nájemného a možného zohlednění tohoto indexu ve statistice spotřebitelských cen. Účastníci se rovněž věnovali přípravě příští konference DGINS ve Švýcarsku, která bude zaměřena na čitelnost statistických dat pro systémy umělé inteligence.

Jednání probíhalo pod vedením předsedy ČSÚ Marka Rojíčka, který Partnership Group předsedá od ledna 2025. Spolu se zvolenými zástupci národních statistických úřadů osmi evropských zemí se ho zúčastnila rovněž generální ředitelka Eurostatu Mariana Kotzeva.

ČSÚ rozvíjí mezinárodní spolupráci

V průběhu října navštívilo ČSÚ několik zahraničních delegací.

Hned první říjnový den do Prahy zavítali členové organizace JongCBC, která sdružuje zaměstnance nizozemského statistického úřadu do 35 let a jejímž cílem je poskytovat mladé generaci statistiků a analytiků prostor pro rozšiřování dovedností a kariérní růst a pomáhat s vytvářením sítě kontaktů. Součástí návštěvy se stal i seminář s českými kolegy, na kterém se zahraniční návštěvníci seznámili s fungováním našeho národního statistického systému, formami diseminace statistických dat a s vybranými inovativními či jinak zajímavými metodami při jejich sestavování. Nizozemský CBS platí v EU za etalon pro inovativní řešení a využití pokročilých matematicko-statistických metod, pozitivní hodnocení českého přístupu jeho členy je proto velmi potěšující.

O týden později přijela do Prahy delegace vedená předsedou Státního statistického úřadu Severní Makedonie, s nímž ČSÚ v rámci technických asistencí dlouhodobě spolupracuje. Na základě žádosti makedonské strany čeští odborníci podrobněji prezentovali oblasti cenové statistiky, národních účtů, podnikových registrů a šetření v domácnostech v podmínkách ČSÚ. Zároveň přislíbili pokračování pomoci v přibližování makedonské statistiky evropským standardům a v plnění podmínek pro přijetí do Evropské unie.

Den, kdy si připomínáme důležitost statistiky

V úterý 20. října si opět připomínáme Evropský den statistiky. Jeho cílem je upozornit na význam spolehlivých, nezávislých a objektivních dat pro společnost, veřejnou debatu, rozhodování a boj proti dezinformacím. K oslavám se spolu se statistickými úřady všech členských zemí EU a řady dalších připojuje i Český statistický úřad. V prostorách sídla ČSÚ v Praze při této příležitosti proběhne výstava statistických infografik a ti, kteří sledují náš úřad na sociálních sítích, si budou moci otestovat své znalosti ve speciálním statistickém kvízu. Pro studenty základních, středních i vysokých škol vyhlásil ČSÚ ve spolupráci s Vysokou školou ekonomickou v Praze národní kolo soutěže o nejlepší statistický plakát.

Informace o akcích pořádaných statistickými úřady jiných evropských zemí najdete na webu Eurostatu (ec.europa.eu/eurostat).

Dejte statistiku na plakát

Český statistický úřad a Vysoká škola ekonomická v Praze vyhlašují další ročník mezinárodní soutěže o nejlepší statistický plakát.

Soutěž je určena pro žáky základních a středních škol a pro studenty bakalářských programů vysokých škol. Jejich úkolem je připravit plakát prezentující zajímavé statistické údaje nebo výsledky statistických šetření. Téma letošního ročníku je libovolné. Může se týkat sportu, technologií, životního prostředí, života mladých lidí, školy nebo jakékoli jiné oblasti, která studenty zajímá.

Soutěž je součástí projektu statistické gramotnosti International Statistical Literacy Project (ISLP). Autoři nejlepších prací z národního kola získají zajímavé ceny a postoupí do mezinárodního klání, jehož vítězové budou v červenci 2027 vyhlášeni na 66. světovém statistickém kongresu v Lusace v Zambii. Vítězné plakáty budou také zveřejněny na mezinárodních webových stránkách ISLP. Nejlepší české plakáty budou vystaveny v prostorách Českého statistického úřadu v Praze.

Uzávěrka pro zasílání soutěžních prací je 1. února 2027.

Pravidla soutěže a další důležité informace najdete na **bit.ly/4z8IQUH**

KRÁTCE

Na konci roku 2025 dosáhlo čisté bohatství kanadských domácností rekordních 18,6 bilionu kanadských dolarů. Za celý rok domácnosti zbohatly o více než 1 bilion dolarů, především díky růstu hodnoty finančních aktiv. Statistiky zároveň ukazují výraznou majetkovou nerovnost, když nejbohatších 20 % domácností drží téměř dvě třetiny celkového bohatství země.

bit.ly/4gu4dIn

Japonsko v roce 2025 přivítalo více než 42,6 mil. zahraničních návštěvníků, nejvíce v historii země. Oproti předchozímu roku se jejich počet zvýšil téměř o 16 %. Turisté v zemi utratili rekordních 9,5 bil. jenů. K nejpočetnějším návštěvníkům patřili obyvatelé Jižní Koreje, Číny a Tchaj-wanu. Rychlý růst cestovního ruchu však přináší i problémy s přetížením některých destinací, zejména Kjóta a okolí hory Fudži.

bit.ly/4gvrwBJ

Umělá inteligence práci sama neudělá

Debaty o umělé inteligenci (AI) často oscilují mezi dvěma extrémy, kdy vizionáři slibují revoluci a skeptici varují před nafouknutou bublinou. Nová data z průzkumu, který v březnu 2026 realizoval Úřad pro sčítání lidu USA, však přinášejí střízlivý pohled založený na reálných zkušenostech.

EVA HENZLEROVÁ
odbor komunikace

Ukazuje se, že AI se stala běžnou součástí pracovního dne pro více než polovinu dotázaných. Přibližně 55 % amerických zaměstnanců uvedlo, že ji v práci využívá alespoň k jednomu z jedenácti běžných úkolů. Zaměstnanci nejčastěji využívají AI při vyhledávání informací či technické pomoci (37 %), psaní e-mailů a dokumentace (32 %) nebo k generování nápadů (32 %).

ÚSPORA ČASU, NEBO NOVÁ ZÁTĚŽ?

Zavádění AI bývá nejčastěji obhajováno úsporou času. Zachraňuje technologie drahocenné hodiny? Odpovědi samotných pracovníků ukazují, že výsledky jsou sice pozitivní, ale nikoli zázračné. Mezi těmi, kteří AI v posledním týdnu skutečně použili, největší skupina (31 %) uvedla, že jim ušetřila jednu až dvě hodiny práce. Čtvrtina uživatelů zaznamenala úsporu necelé hodiny. Tři až čtyři hodiny ušetřilo 15 % pracovníků a stejný podíl (15 %) získal k dobru více než čtyři hodiny.

Tento optimistický obrázek má však také svou stinnou stránku. Desetina uživatelů uvedla, že jim používání AI neušetřilo vůbec žádný čas. A pro 3 % se technologie stala dokonce přítěží, když práce s ní jim trvala déle než bez ní. AI nefunguje sama od sebe a její efektivní ovládání vyžaduje čas a specifické dovednosti.

KDO Z AI TĚŽÍ NEJVÍCE?

Data jasně ukazují, že využívání AI není v populaci rovnoměrné. Výrazný vliv má úroveň dosaženého vzdělání. Lidé s bakalářským a vyšším vzděláním využívají AI výrazně častěji. Například pro interpretaci, překlad nebo shrnutí informací ji používá 46 % vysokoškoláků, oproti pouhým 16 % lidí se střední školou či nižším vzděláním. Mezi vysokoškolsky vzdělanými uživateli navíc 75 % využilo AI v posledním týdnu alespoň jeden den, zatímco u lidí s nižším vzděláním to bylo 59 %.

Zajímavé rozdíly panují také mezi muži a ženami. Muži využívají AI k vyhledávání informací častěji (42 %) než ženy (31 %) a vykazují i vyšší podíl každodenního používání (30 % mužů oproti 17 % žen). Věk pak hraje roli zejména u specifických úkolů, kdy např. mladší pracovníci do 49 let častěji využívají AI pro psaní dokumentace a e-mailů (34 %) než jejich kolegové starší 50 let (29 %).

Ačkoli se o umělé inteligenci často mluví jako o permanentním asistentovi, pro většinu jejích uživatelů zatím nepředstavuje každodenní nutnost. Průzkum ukázal, že pouze necelá čtvrtina (24 %) těch, kteří AI v práci využívají, po ní sahá každý den. Téměř polovina (46 %) ji aktivuje jen v některé dny v týdnu a zbývajících 30 % ji během sledovaného sedmidenního období nepoužilo vůbec. Technologie se tak v běžné praxi stává spíše příležitostným pomocníkem, kterého lidé volají na pomoc jen ve chvílích, kdy čelí specifickému úkolu.

bit.ly/4xjxsVP

Kuřáci v EU

V roce 2025 užívalo v EU tabákové výrobky, elektronické cigarety, nikotinové sáčky nebo výrobky s nahřívaným tabákem denně 16,5 % osob ve věku 16 a více let. To představuje mírný pokles oproti 17,5 % zaznamenaným v roce 2022.

Údaje ukazují, že každý den kouřilo 20,8 % mužů, zatímco mezi ženami bylo každodenních kuřaček 12,6 %. Oba podíly se oproti roku 2022 mírně snížily; tehdy kouřilo denně 22,2 % mužů a 13,1 % žen.

Podle věkových skupin byl nejvyšší podíl každodenních uživatelů tabáku a souvisejících výrobků ve věkovém rozmezí 35–49 let (21,3 %). Následovali lidé ve věku 25–34 let (19,9 %) a 50–64 let (19,8 %). Nejnižší podíly zaznamenaly nejmladší (16–24 let) a nejstarší (65+) věkové skupiny, a to 12,1 %, respektive 9,1 %.

Mezi zeměmi EU vykazovaly nejvyšší podíly denního užívání tabáku a souvisejících výrobků u osob ve věku 16 let a starších Bulharsko (26,3 %), Švédsko (23,9 %) a Chorvatsko (23,6 %). Nejnižší podíly statistici evidují v Nizozemsku (9,9 %), Irsku (11,7 %), Belgii (13,6 %) a Lucembursku (13,8 %).

V sedmnácti zemích EU se podíl osob, které denně užívaly tabák a související výrobky, v letech 2022 až 2025 snížil. Největší poklesy byly zaznamenány ve Španělsku a Lucembursku (v obou případech o 2,1 procentního bodu. V Česku byl v uvedených letech znamenán pokles o 0,6 p. b. na hodnotu 18 %. Naopak Chorvatsko a Litva zaznamenaly největší nárůsty (shodně o 2,7 p. b.).

bit.ly/4xVRpSd

Rekordní sklizeň rýže na Filipínách

Rýže je základní potravinou většiny filipínských domácností a zároveň jednou z nejvýznamnějších zemědělských komodit země.

Není proto překvapením, že výsledky sklizní pravidelně zveřejňované tamním statistickým úřadem patří mezi pečlivě sledované ukazatele. V období od dubna do června 2026 bylo na Filipínách sklizeno 4,63 mil. tun neloupané rýže, což představovalo meziroční nárůst o 5,7 %. Podle statistického úřadu jde o nejvyšší objem produkce zaznamenaný ve druhém čtvrtletí od začátku současné časové řady v roce 1987. Rekordní nebyla pouze samotná sklizeň, ale také rozloha, na níž se rýže pěstovala. Ta dosáhla 1,04 mil. hektarů a rovněž představovala nejvyšší hodnotu pro sledované období od roku 1987.

Přestože celková produkce dosáhla rekordní úrovně, průměrný výnos na hektar činil 4,47 tuny a meziročně mírně poklesl. Rekordní sklizeň tedy nebyla výsledkem vyšší produktivity, ale především rozšíření pěstebních ploch.

Z regionálního pohledu se největším producentem stalo údolí Cagayan Valley, které se na celkové produkci podílelo téměř 26 %. Následoval region Central Luzon s přibližně 24% podílem. Společně s regionem Bicol zajistily tyto oblasti více než polovinu celkové filipínské produkce rýže ve sledovaném období. Statistiky tak zároveň ukazují, jak výrazně je pěstování rýže geograficky koncentrováno do několika klíčových zemědělských oblastí země.

bit.ly/4isz3Un

Myslivci a zvěř

V mysliveckém roce 2025/2026 byly opět zaznamenány rekordní odstřely zvěře srnčí a daňčí. Odstřely černé zvěře po předchozím propadu znovu stouply a zajíců se odstřelilo historické minimum.

JOSEF KAHUDA
oddělení statistiky zemědělství a lesnictví

V mysliveckém roce 2025/2026 (1. 4. 2025–31. 3. 2026) bylo na území České republiky 5 778 honiteb, z toho 197 obor a 285 bažantnic. Z hlediska vlastnického vztahu se většinou jednalo o honitby společenstevní (4 309), podle způsobu využívání převládaly honitby pronajaté (4 882). Honební pozemky zaujímaly plochu 6 887 961 ha (87,3 % území státu), z toho bylo 56,6 % zemědělské půdy, 37,6 % lesní půdy, 1,5 % vodních ploch a 4,3 % ostatních pozemků. Průměrná výměra honitby činila 1 192 ha, obory 245 ha a bažantnice 312 ha. Počet psů s loveckou upotřebitelností se snížil o 211 na 29 352. Největší skupiny tvořili ohaři (33,1 %), jezevčíci (20,2 %) a teriéři (19,2 %), nejméně byli zastoupeni severští psi (0,3 %, 100 psů). Ze zařízení pro přikrmování zvěře bylo evidováno nejvíce slanisek (94 781) a krmelců (77 718). Počet osob (držitelů platných loveckých lístků) trvale vykonávajících v honitbě právo myslivosti meziročně mírně stoupl o 110 na 88 694. Pokračuje tak pozvolný vzestupný trend z předcházejícího roku.

REKORDNÍ ÚLOVKY SPÁRKATÉ ZVĚŘE

V sezoně 2025/2026 byl evidován historicky třetí nejvyšší odstřel jelení zvěře (jelen evropský) ve výši 33 612 kusů. Oproti předchozímu roku došlo k mírnému poklesu o 1 389 kusů, přičemž rekord z období 2023/2024 činil 35 779 kusů. Loví se převážně zvěř mladá (kolouch 42,1 %) a samičí (laň 34,7 %), velmi podobné je to i u daňčí a mufloní zvěře.

Počet odstřelem ulovených jelenů sika klesl o 424 kusů na 22 026 kusů. Jednalo se tak o třetí nejvyšší odstřel tohoto menšího nepůvodního jelena v historii, přičemž předchozí dva roky se ulovilo více (rekord v období 2023/2024 činil 22 829 kusů).

Daňčí zvěře bylo odstřeleno 53 494 kusů, tedy o 6,5 % (3 249 ks) více ve srovnání s předchozím obdobím. Jednalo se tak o nejvyšší úlovek v historii. V oborách bylo uloveno 10 % této zvěře.

U mufloní zvěře došlo meziročně k zanedbatelnému snížení o 190 kusů na 10 819 kusů, což představovalo historicky třetí největší odstřel této zvěře (vyšší odstřely byly v předchozích dvou letech). Největší odstřel této zvěře byl zaznamenán v roce 2023/2024, kdy myslivci ulovili 11 033 kusů, rozdíl je tak velmi malý. Podobně jako u daňčí zvěře, i tato zvěř se poměrně často lovila v oborách (15 % celkového lovu mufloní zvěře).

V případě srnčí zvěře nastalo nevýrazné meziroční zvýšení odstřelu o 1,3 % na 139 260, čímž byla překonána rekordní hodnota z předchozího roku (137 408 kusů). Mezi úlovky je u této zvěře nejvíce zastoupena dospělá zvěř samčí, srnec představoval 43 %. Jen mizivé procento (0,2 %) této zvěře se lovilo v oborách.

SRPEN 2026

+2,6 %

PRŮMYSL
Průmyslová produkce v srpnu 2026 očištěná od kalendářních vlivů meziročně vzrostla o 2,6 %. Po vyloučení sezonních vlivů byla meziměsíčně vyšší o 0,3 %.

+4,3 %

MALOOBCHOD
Tržby v maloobchodě očištěné od kalendářních vlivů se reálně meziročně zvýšily o 4,3 %. Růst zaznamenaly tržby za nepotravinářské zboží a potraviny, pokles za pohonné hmoty.

–1,4 %

STAVEBNICTVÍ
Stavební produkce v srpnu po očištění o vliv počtu pracovních dnů meziročně klesla o 1,4 %. Po vyloučení sezonních vlivů byla meziměsíčně nižší o 0,1 %.

+4,3 %

SLUŽBY
Tržby ve službách očištěné od kalendářních vlivů se reálně meziročně zvýšily o 4,3 %. Růst nejvíce podpořily profesní, vědecké a technické činnosti, kde se tržby zvýšily o 8,1 %.

+1,1 %

CESTOVNÍ RUCH
V hromadných ubytovacích zařízeních se v srpnu ubytovalo o 1,1 % více hostů než v loňském roce a také počet přenocování se meziročně zvýšil o 1,1 %.

Odstřel černé zvěře (prase divoké) ve výši 273 275 kusů zaznamenal po propadu v předcházejícím období významný nárůst až na rekordní úroveň, meziročně o 79 721 kusů více (+41,2 %). Pokračuje tak kolísání v odstřelech této zvěře, kdy se rekordní úlovky střídají s výraznými propady (předchozí rok činil odstřel 193 554 ks). Celkový trend lovu černé zvěře je však celkově postupně stoupající a potvrzuje snahu o redukci množství této zvěře. Lovila se hlavně selata (67 % odstřelené černé zvěře). V oborách myslivci zastřelili pouze 1 % z celkového množství ulovené černé zvěře.

NÍZKÉ ÚLOVKY DROBNÉ ZVĚŘE

Úlovky naší nejvýznamnější pernaté zvěře dosahovaly podobných hodnot jako v předchozím roce, nebyly tudíž vysoké. V období 2025/2026 došlo u bažantí zvěře k odstřelu ve výši 389 339 kusů, tedy o 21 404 kusů meziročně více. Jednalo se opět o podprůměrný odstřel bažantů, průměr za poslední desetiletí byl 403 219 ks. Nejvíce se lovil kohout bažanta obecného (61 %). Trofejově zajímavých bažantů královských se ulovilo pouze 310 kusů.

Pokles odstřelu na 181 523 kusů (–7,9 %) nastal u kachny divoké. Z dlouhodobého hlediska šlo o podprůměrný lov.

U zajíců bylo meziročně evidováno značné snížení odstřelu o 10 488 kusů (–28,8 %) na 25 924 kusů. Odstřel byl na velmi nízké úrovni, zvláště v porovnání s údaji za období 1950–1978, kdy se odstřely zajíců pohybovaly v řádech vyšších stovek tisíc a dosahovaly až milionu kusů. U králíka divokého byl zaznamenán odstřel 108 ks, a nelze jej tak považovat za běžnou lovnou zvěř.

Podrobné statistické informace o myslivosti najdete na:
bit.ly/4AftGP9

ODSTŘEL ZVĚŘE

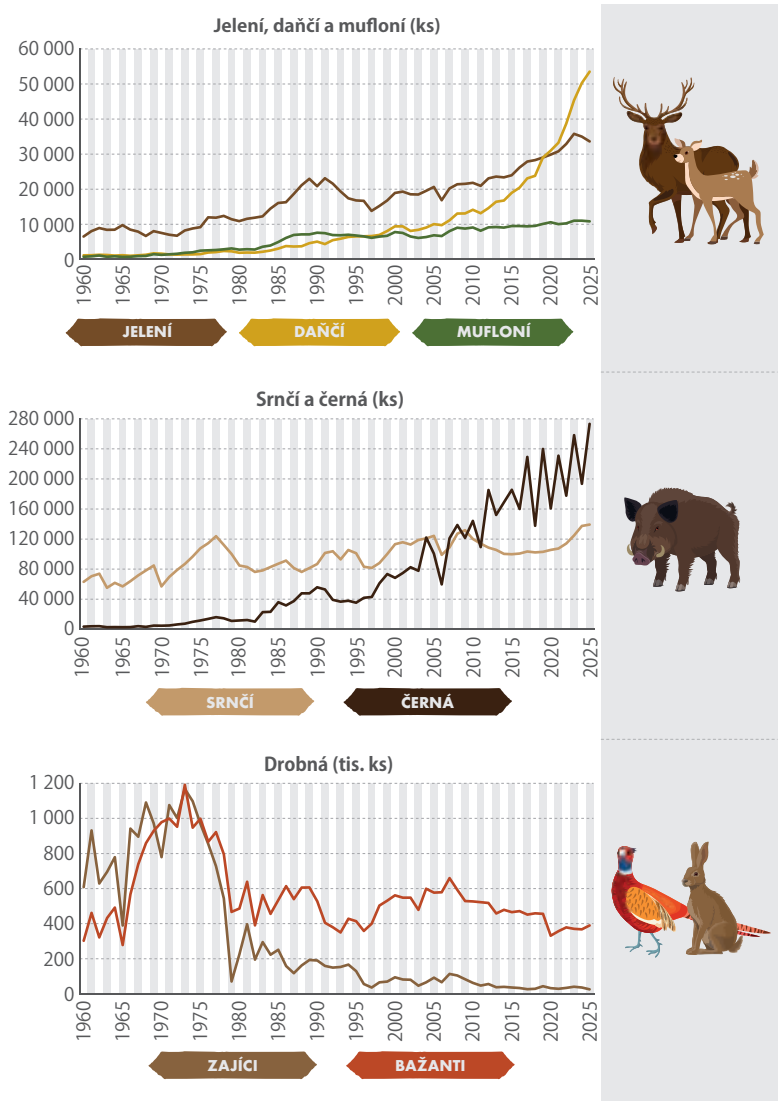

Zdroj: ČSÚ

ZÁŘÍ 2026

SOUHRNNÝ INDIKÁTOR DŮVĚRY

Důvěra podnikatelů v ekonomiku se meziměsíčně snížila o 1,8 bodu na hodnotu 98,4. Důvěra spotřebitelů vzrostla o 2,8 bodu na 105,1. Souhrnný indikátor klesl o 1,0 bodu na 99,5. Meziročně je celková důvěra v ekonomiku nižší.

–1,0 bodu

–2,0 bodu

PRŮMYSL

Mezi podnikateli v odvětví průmyslu se důvěra v ekonomiku meziměsíčně snížila. Indikátor důvěry poklesl o 2,0 bodu na 96,1. Meziročně je důvěra v průmyslu mírně vyšší.

–0,6 bodu

STAVEBNICTVÍ

V odvětví stavebnictví se důvěra podnikatelů v ekonomiku meziměsíčně mírně snížila. Indikátor důvěry poklesl o 0,6 bodu na 112,0. Meziročně je důvěra ve stavebnictví nižší.

+1,7 bodu

OBCHOD

Důvěra podnikatelů v odvětví obchodu se meziměsíčně zvýšila. Indikátor důvěry proti srpnu vzrostl o 1,7 bodu na 93,9. Ve srovnání s loňským zářím je důvěra v obchodu nižší.

–2,3 bodu

SLUŽBY

Ve vybraných odvětvích služeb se důvěra podnikatelů snížila. Indikátor důvěry meziměsíčně poklesl o 2,3 bodu na hodnotu 99,9. Meziročně je důvěra ve službách nižší.

+2,8 bodu

SPOTŘEBITELÉ

Důvěra spotřebitelů v ekonomiku se oproti srpnu zvýšila. Indikátor důvěry vzrostl o 2,8 bodu na hodnotu 105,1. V meziročním srovnání je důvěra spotřebitelů vyšší.

Kapalná paliva

Spotřeba nafty i benzinu v Česku v posledních letech stoupá.

JAROSLAV HOŠEK
oddělení statistiky energetiky

Energetická bilance kapalných paliv České republiky představuje nejúplnější statistický přehled o ropě a ropných produktech a o jejich tocích v ekonomice. Tvoří účetní rámec pro shromažďování, porovnávání a analýzu údajů o všech podstatných energetických produktech týkajících se kapalných paliv, které vstupují na území České republiky, které z ní odcházejí a které jsou v ní spotřebovávány.

Ropné produkty zaujímaly v roce 2024 v energetickém mixu České republiky podíl 26,36 % na hrubé domácí spotřebě a 36,8 % na konečné spotřebě.

DOVOZ ROPY

Tuzemská těžba surové ropy poklesla ze 176 tis. tun v roce 2010 na pouhých 69 tis. tun v roce 2024, tj. o 60,8 % a její podíl vůči dovozu poklesl z 2,28 % na pouhých 1,06 %. Drtivá většina této důležité suroviny proto pochází z dovozu, jehož objem se od roku 2010 do roku 2025 snížil ze 7 727 tis. tun na 6 857 tis. tun.

V uvedeném období bylo nejmenší množství surové ropy dovezeno v roce 2016, kdy v důsledku plánovaných zarážek a následných technických problémů poklesla tuzemská rafinérská výroba. Do Česka se dovezlo pouhých 5 325 tis. tun ropy, což bylo kompenzováno zvýšeným dovozem rafinérských produktů. K dalšímu poklesu dovozu ropy došlo v roce 2020. Zapříčinila ho pandemie covidu-19 a související globální lockdowny, které drasticky omezily mobilitu, leteckou dopravu i průmyslovou výrobu.

Meziroční výkyv směrem dolů nastal i v roce 2024, a to o 12,2 % na 6 501 tis. tun. Z velké části za ním stála plánovaná odstávka litvínovské rafinérie kvůli pravidelné údržbě a modernizaci technologií nezbytných pro ukončení závislosti na ruské ropě. V roce 2025 se již dovoz ropy zvýšil o téměř 5,5 % na 6 857 tis. tun.

ROPNÉ PRODUKTY

Ropných produktů se v Česku v roce 2024 vyrobilo celkem 6 780 tis. tun, tj. o 12 % méně než v roce 2023. Výroba motorových benzinů poklesla o 6,8 % a motorové nafty o 11,5 %. Menší objem výroby byl kompenzován sníženým vývozem a vyšším dovozem ropných produktů.

Dovoz všech ropných produktů do Česka v roce 2025 dosáhl 5 034 tis. tun a byl o 3,2 % vyšší oproti roku 2024. Motorového benzinu se dovezlo o 21,6 % více, motorové nafty o 6,6 % a leteckého petroleje o 21,1 %.

V České republice se na spotřebě kapalných paliv výraznou měrou podílejí motorová nafta a motorový benzin. V roce 2025 dosáhla jejich celková spotřeba 7 324 tis. tun, tj. o 2,1 % více než v roce 2024. Spotřeba automobilových benzinů stoupla na 1 830 tis., tj. o 2,4 %, motorové nafty na 5 464 tis. tun, tj. o 1,9 %. Nafta se tak na celkové spotřebě podílela 75 %.

V konečné spotřebě v sektoru dopravy se zvýšila celková spotřeba motorové nafty na 5 126 tis. tun, tj. o 2 %, přičemž na silnicích dosáhla 5 050 tis. tun, na železnici 73 tis. tun a ve vodní dopravě 3 tis. tun. Spotřeba motorové nafty v zemědělství v roce 2025 dosáhla 302 tis. tun, tj. o 0,3 % více než v roce 2024.

Spotřeba LPG v dopravě v roce 2025 poklesla na 81 tis. tun, tj. o 4,7 %, a spotřeba leteckého petroleje se v roce 2025 zvýšila na 463 tis. tun, tj. o 5,2 %.

DŮLEŽITÝ ZDROJ INFORMACÍ

Energetická bilance slouží jako důležitý podklad pro formulování energetických politik a pro výpočet různých ukazatelů týkajících se energetiky. Její výsledky se rovněž využívají pro výpočet emisí skleníkových plynů ze spalování paliv a pro modelování a prognózy vývoje energetického sektoru.

RAFINÉRSKÁ VÝROBA ZÁKLADNÍCH ROPNÝCH PRODUKTŮ V ČESKU (tis. tun)

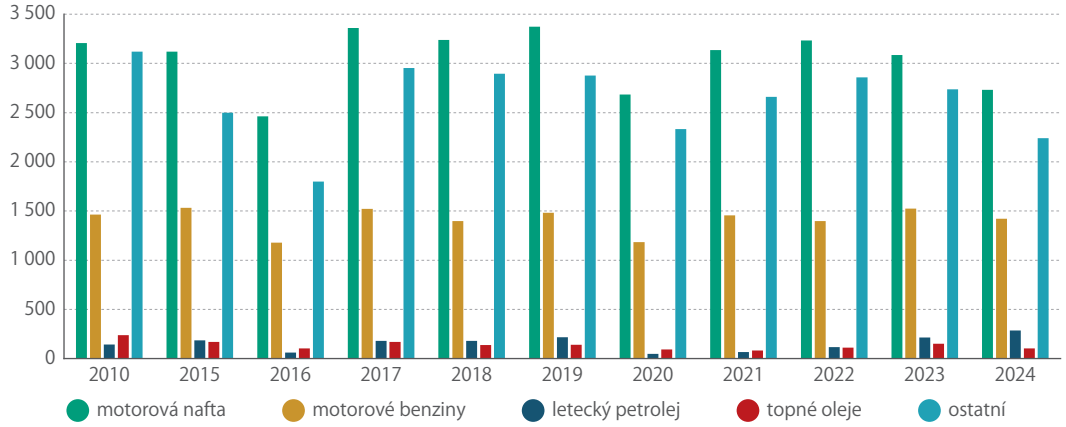

Zdroj: ČSÚ

Chtěli byste studovat v Kanadě?

Studentská práce mapovala zájem středoškoláků o studium v Kanadě a překážky, které jim v tom brání.

ANNA DUBOVSKÁ
studentka
Gymnázia Mikuláše Koperníka v Bílovci

Ač studium v Kanadě přitahuje i české studenty, mnohdy je pro ně finančně nedostupné. Na tamní střední školu se totiž mohou dostat pouze díky placeným stážím s agenturou. Náklady za takovou stáž ale přesahují půl milionu korun, což si většina studentů a jejich rodin nemůže finančně dovolit. Jedinou možností pro studenty se zájmem o studium na místních školách by tak byla stipendia, ta ale pro tuto zemi ještě neexistují. Následující studie má za cíl podpořit debatu o jejich zavedení.

KANADA JE PRO STUDENTY LÁKAVÁ

Informace o zájmu českých studentů o studium střední školy v zahraničí a o překážkách, které výjezdům brání, čerpala studie z online dotazníkového šetření uskutečněného v dubnu 2026. Dotazníky byly rozeslány do více než 250 středních škol po celé České republice. Zpět se podařilo získat 750 odpovědí.

Na otázky nejčastěji odpověděli studenti gymnázií (49 %), nejméně byly zastoupeny umělecké střední školy a konzervatoře (2,8 %). Téměř 31 % respondentů bylo ve věku 16–17 let, více než 82 % dotazníků vyplnily ženy.

O studium střední školy v zahraničí projevilo zájem 75 % respondentů. Kanadu jako místo studia by zvažovalo 55 % respondentů. Motivováni jsou především poznáním místní rozmanité kultury a možností zlepšení angličtiny. Mezi další významné motivační faktory patří nádherná příroda (40 %), bezpečnost (12,7 %) a milí lidé (7,6 %).

Vysokou kvalitu vzdělání v Kanadě uznává až 22 % studentů. Mezi hlavní výhody kanadských středních škol označili respondenti volnost ve výběru seminářů (36 %), praktičnost výuky (19 %) a široké sportovní vyžití (17 %).

CO BYS OZNAČIL/A JAKO NEJVĚTŠÍ PLUS STŘEDNÍCH ŠKOL V KANADĚ (%)

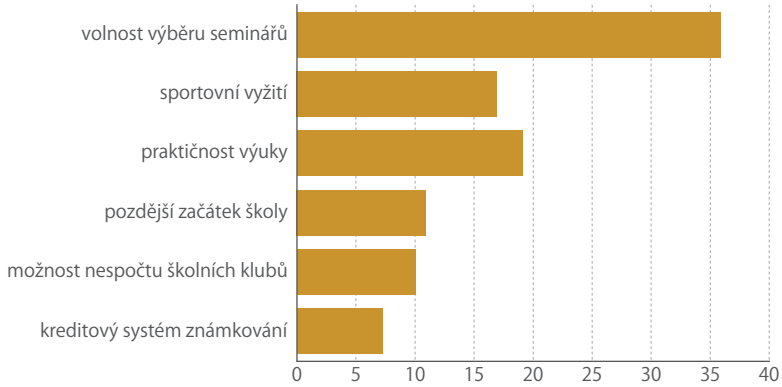

Zdroj: Studie zájmu o středoškolské studium v zahraničí

CO BY PRO TEBE JEŠTĚ BYLA PŘIJATELNÁ CENA ZA ŠKOLNÍ ROK STUDIA V ZAHRANIČÍ? (%)

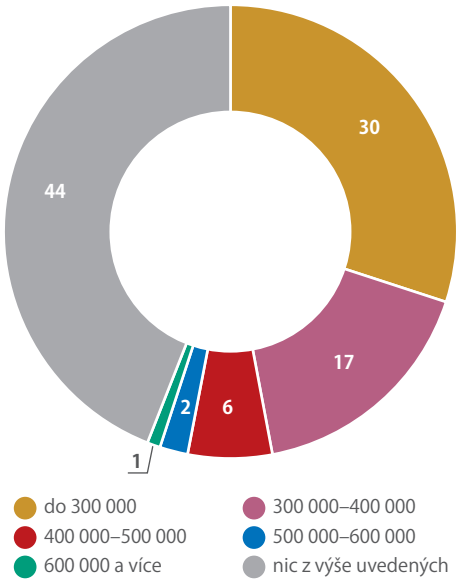

Zdroj: Studie zájmu o středoškolské studium v zahraničí

HLAVNÍ PŘEKÁŽKOU JSOU FINANCE

Jedním z cílů šetření bylo zjistit, jaké překážky brání studentům ve výjezdech do zahraničí. Ukázalo se, že je to zejména finanční nedostupnost. Tento důvod uvedlo 66 % respondentů. Na doplňující otázku, kolik peněz by ještě mohli za desetiměsíční studium v zahraničí zaplatit, odpovědělo 17 % respondentů, že by pro ně byla přijatelná částka 300 až 400 tis. Kč, 5,5 % respondentů by zaplatilo 400 až 500 tis. Kč a jen 2 % mohou zaplatit 500 až 600 tis. Kč. Ovšem 44 % studentů uvedlo, že si nemohou dovolit žádnou z uvedených částek. Reálná cena akademického roku v zahraničí přitom běžně překračuje 500 tis. Kč.

Nedostatek financí by respondenti nejčastěji řešili hledáním vhodného stipendijního programu (51 %). Pro studium v Kanadě ovšem takový program v současnosti neexistuje. Zájemci s nedostatečným finančním zázemím proto musejí své snahy vzdát.

Pokud by ale byla možnost pro studium na střední škole v Kanadě stipendium získat, mělo by o něj zájem 80 % z dotazovaných. Jistě by tedy stálo za úvahu vytvořit nabídku, která by tento vysoký zájem mohla alespoň částečně uspokojit.

Pozn.: Studie byla odprezentována na ambasádě ČR v Ottawě. Diskuze potvrdila, že vysoké náklady představují pro studenty největší překážku a zavedení stipendií by situaci výrazně zlepšilo.

Odkladů povinné školní docházky ubývá

Naproti tomu počet asistentů pedagoga působících na základních školách se za posledních 10 let více než ztrojnásobil.

VENDULA KAŠPAROVÁ
oddělení statistiky vzdělávání, zdravotnictví, kultury a sociálního zabezpečení

Novela školského zákona platná od 1. září 2025 přinesla řadu změn. Mimo jiné zrušila tzv. „dodatečné odklady“, kdy bylo možné žáka, který se v prvním pololetí prvního ročníku jevil pro výuku jako nedostatečně zralý, přeřadit zpět do předškolního vzdělávání (přednostně do přípravné třídy, příp. do mateřské školy). Vedle toho se od 1. září 2026 omezuje možnost opakovat 1. ročník základní školy – nově to je možné pouze z vážných zdravotních důvodů. Standardně udělený odklad bude navíc možný pouze ve výjimečných případech, zejména u dětí s dlouhodobým zdravotním znevýhodněním nebo při náhlé závažné změně zdravotního stavu. Zákonnému zástupci dítěte také přibyla povinnost zajistit vedle doporučujícího posouzení školským poradenským zařízením ještě doporučující posouzení specializovaného lékaře nebo klinického psychologa o tom, že zdravotní stav dítěte dlouhodobě neumožňuje jeho účast ve vyučování. Až na děti s odkladem nastupující do přípravného stupně základní školy speciální bude navíc muset školské poradenské zařízení společně s doporučujícím posouzením vydat také doporučení podpůrného opatření. To v praxi znamená, že se dítě s odkladem v mateřské škole nebo v přípravné třídě základní školy bude vzdělávat podle individuálního vzdělávacího plánu. Tyto změny platí pro všechny děti, které věku 6 let dosáhly do 31. března 2026. Pro mladší děti, které věku 6 let dosáhly později, platila

PODÍL DĚTÍ S ODKLADEM Z POPULACE OBYVATEL ČESKA VE VĚKU 6 LET (%)

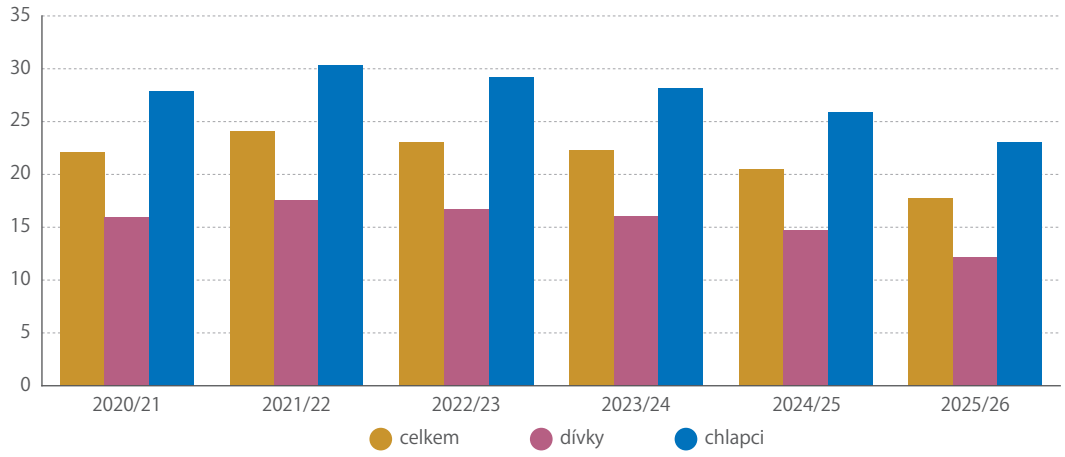

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

při rozhodování o odkladu pro školní rok 2026/2027 ještě stará pravidla.

Abychom výše uvedená politická opatření zasadili do kontextu, podívejme se nyní na vývoj podílu dětí s odkladem ze všech šestiletých dětí v populaci Česka v posledních pěti letech. V době pandemie covidu-19, tj. mezi školními roky 2020/21 a 2021/22, sice stoupl z 22,1 % na 24,1 %, poté však do školního roku 2025/26 poklesl na 17,7 %.

KONEC PŘÍPRAVNÝCH TŘÍD

Předškolní vzdělávání dětí s odkladem se uskutečňuje buď v mateřských školách, nebo v přípravných třídách základních škol běžných či v přípravném stupni základních škol speciálních. Přípravné třídy, přestože se těšily velké oblibě, mají být podle novely do září 2029 postupně zrušeny. Od školního roku 2018/19 podíl dětí s odkladem navštěvujících předškolní vzdělávání na základních školách trvale stoupal, přičemž výraznější navýšení je patrné od školního roku 2021/22. Od tohoto školního roku ale zároveň klesal celkový podíl dětí s odkladem.

Při rušení přípravných tříd je třeba počítat s tím, že mnohé děti, které dosud nastupovaly do přípravné třídy či setrvávaly v mateřských školách, nově nastoupí do první třídy základní školy. Tyto děti se však mohou častěji než jiné potýkat se školní neúspěšností a ztrácet motivaci ke vzdělávání. Proto jsou tyto změny doprovázeny zavedením asistentů pedagoga pro všechny první třídy běžné základní školy s počtem dětí 15 a více, aby bylo možné žákům zajistit individuálnější přístup. Od školního roku 2027/28 se bude navíc v prvním ročníku uvádět na vysvědčení pouze slovní hodnocení a v následujícím školním roce bude slovní hodnocení zavedeno i ve druhém ročníku. Ministerstvo školství společně s Národním pedagogickým institutem také připravilo nový vzdělávací rámec pro předškolní a základní vzdělávání. Ten klade důraz na klíčové kompetence (kritické myšlení, řešení problémů, spolupráce apod.), praktické dovednosti, individualizaci a flexibilitu ve výuce.

ŽÁCI SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH (1. a 2. atupeň)

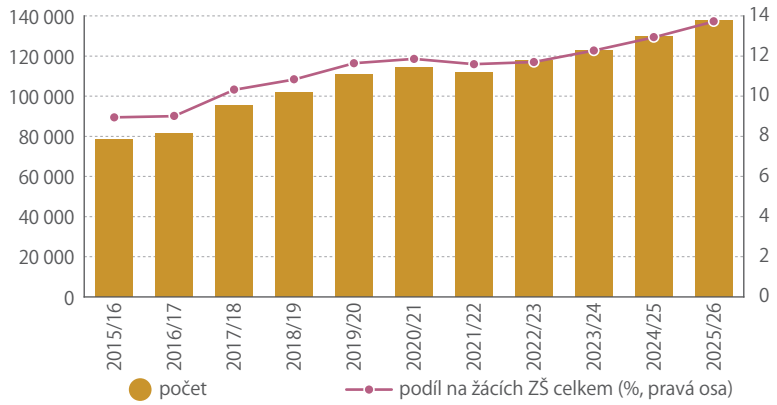

ŽÁCI SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM INTEGROVANÍ V BĚŽNÝCH TŘÍDÁCH ZÁKLADNÍCH ŠKOL

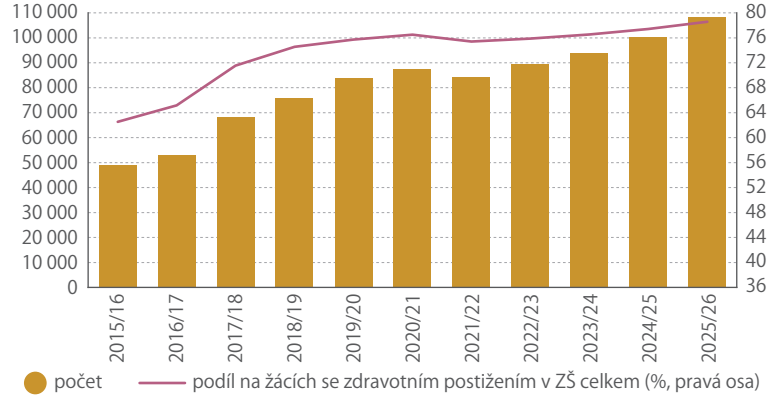

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

ROZDĚLENÍ DĚTÍ VE VĚKU 6 LET A VÍCE V PŘEDŠKOLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ MEZI ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÉ ŠKOLY (%)

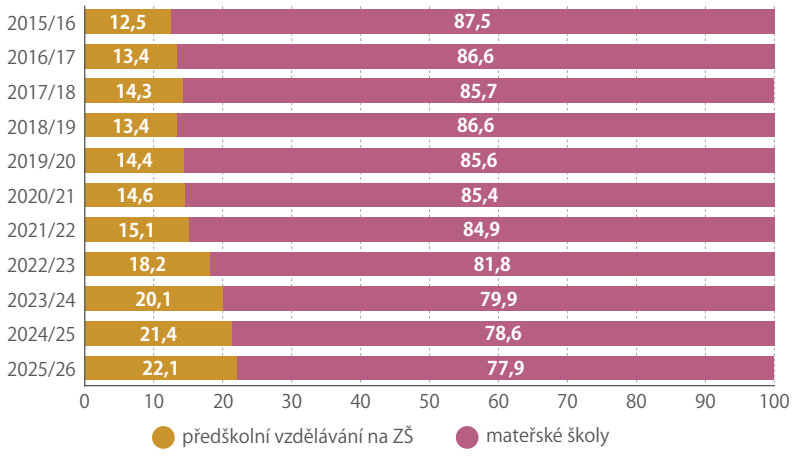

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

Měl by vyjít vstříc i méně vyzrálým žákům, neboť školy mají mít větší volnost přizpůsobit obsah výuky potřebám konkrétních žáků.

ŽÁCI SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Vedle dětí s pomalejším dozráváním dostávají odklad povinné školní docházky také děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Snížení podílu dětí, které na odklad nově dosáhnou, přitom může znamenat pro školy zvýšenou zátěž. Novela školského zákona v reakci na to ukotvuje systémově pozice školního psychologa, školního speciálního pedagoga a sociálního pedagoga jako běžných pracovních pozic dostupných pro základní školy. Od 1. ledna 2026 bude možné ve školách se 180 a více žáky školní psychology, speciální pedagogy a případně i sociální pedagogy hradit přímo ze státního rozpočtu. Menší školy je budou moci sdílet nebo čerpat podporu jinak.

Ve školních rocích 2015/16 a 2016/17 bylo mezi všemi žáky 1. a 2. stupně základních škol 9 % žáků se zdravotním postižením. Mezi školními roky 2016/2017 a 2020/21 se pak počet žáků základních škol se zdravotním postižením zvýšil z 81 644 na 114 108, tedy 11,9 % z celkového počtu dětí. Ve školním roce 2021/22 byl oproti předchozímu roku zaznamenán mírný úbytek počtu i podílu (z 11,9 %

na 11,6 %). Následující čtyři školní roky však počet i podíl žáků se zdravotním postižením opět stoupal až na 137 655 (13,7 %) ve školním roce 2025/26.

Podíl žáků se zdravotním postižením integrovaných do běžných tříd základní školy ze všech žáků se zdravotním postižením na 1. a 2. stupni od školního roku 2015/16 do školního roku 2020/21 rostl, a sice z 62,5 % na 76,5 %. Poté se ve školním roce 2021/22 (možná z důsledku vlivu opatření spojených s pandemií covidu-19) lehce snížil na 75,4 %, v dalších letech však opět mírně rostl až na 78,6 % ve školním roce 2025/26.

Žáci se zdravotním postižením jsou ve školách zařazeni do pěti různých stupňů podpory. Od třetího stupně výše mívají nárok na asistenta pedagoga, který zajišťuje, aby vzdělávání takového žáka ve třídě probíhalo dle očekávání a aby ani žák se zdravotním postižením ani další žáci ve třídě, pokud možno, nezaznamenali újmu v kvalitě výuky. Asistent byl dosud vázán na konkrétní dítě se zdravotním postižením. Pokud dítě odešlo na jinou školu, asistent musel být přidělen jinému dítěti, nebo také školu opustit. Nově mají být asistenti pedagoga z velké části zaměstnáni na konkrétní škole a přidělováni ředitelem do prvních tříd s více než 15 žáky, příp. do dalších tříd, kde je jich potřeba. Nicméně, část asistentů bude na školy nadále přicházet na základě podpůrného opatření přiděleného konkrétnímu dítěti dle vyjádření pedagogicko-psychologické poradny.

Statistická data ukazují, že počet asistentů pedagoga působících na prvním a druhém stupni základních škol (v přepočtu na plně zaměstnané) se přitom v posledních deseti letech zvyšoval rychleji než počet učitelů, počet žáků se zdravotním postižením i celkový počet žáků základních škol.

POČET ASISTENTŮ PEDAGOGA V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH (1. a 2. stupeň)

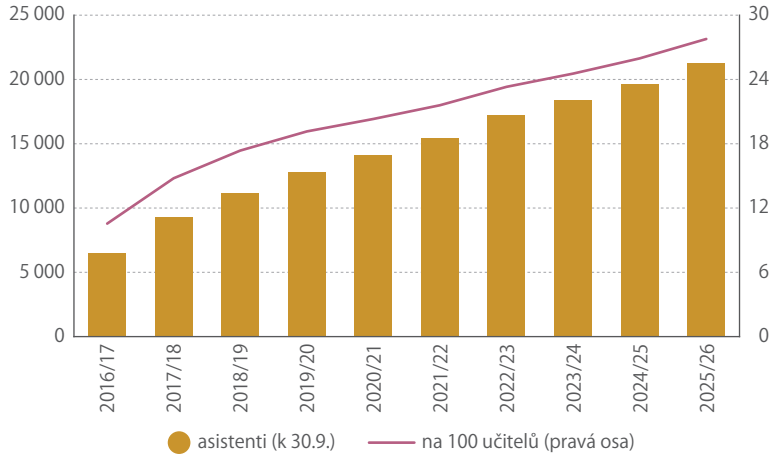

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

Jak funguje zpracování výsledků voleb

Zpracování výsledků voleb probíhá transparentně a výsledky je možné zpětně zkontrolovat.

JAN CIESLAR
tiskový mluvčí ČSÚ

Zpracování výsledků českých voleb kombinuje to nejlepší z tradičních manuálních metod sčítání hlasů s následným využitím moderních technologií. Tím je zajištěna transparentnost, průběžná i zpětná kontrola celého procesu a zároveň rychlá dostupnost výsledků. Systém je navíc nezávislý na aktuální míře funkčnosti webového rozhraní.

SČÍTÁNÍ HLASŮ ODDĚLENÉ OD ZPRACOVÁNÍ

Základem je ruční sčítání hlasů okrskovými volebními komisemi. Členové komisí zapisují výsledky hlasování do formuláře nebo je vloží do pomocného programu ČSÚ a vytisknou zápis. Okrskový pomocný program nepočítá hlasy ani výsledky voleb, ale usnadňuje komisi vytvoření zápisu, neboť obsahuje kontrolní vazby, a tím snižuje riziko chybovosti. Správnost údajů v zápisu pak stvrdí členové volební komise svými podpisy. Podepsané zápisy předávají komise na určeném přebíracím místě přímo pracovníkovi Českého statistického úřadu. Ten zkontroluje formální náležitosti těchto dokumentů, uloží data do zpracovatelského systému, který je zcela oddělen od veřejné internetové sítě, a vydá komisím opisy převzatých výsledků. Každý člen komise si tak může ověřit, že data převzatá ČSÚ jsou shodná s údaji v zápisu. Data z přebíracích míst ČSÚ také téměř bezprostředně zveřejňuje na prezentačním webu volby.gov.cz, který funguje mimo samotné zpracování a plní úlohu pomyslné online nástěnky. Na něm jsou výsledky hlasování přístupné od nejnižší úrovně okrsků až po údaje za celou republiku, a to i ve formátu otevřených dat. Členové komisí si tak mohou znovu zkontrolovat, že výsledky byly zveřejněny v souladu s jejich zápisem.

Okrskové volební komise jsou na ČSÚ zcela personálně nezávislé, jejich členy mohou nominovat kandidující subjekty, a je tak zajištěna i občanská kontrola voleb. ČSÚ nemá ani přístup k samotným hlasovacím lístkům. Ty zůstávají po volbách zapečetěny a archivovány na obecních úřadech pro případný soudní přezkum a kontrolu.

DŮSLEDNÁ PŘÍPRAVA I KONTROLA

Údaje ze zápisů od volebních komisí ČSÚ převezme, zkontroluje jejich formální náležitosti a uloží do svého zpracovatelského systému. Následně pak na základě získaných dat provede výpočet výsledku voleb včetně přidělení mandátů. Zpracovatelský systém je od prezentačního systému a veřejného internetu zcela oddělen, což posiluje jeho ochranu před kybernetickými útoky. ČSÚ je nicméně připraven i na situaci, kdy by na delší dobu došlo k celoplošnému výpadku elektřiny nebo jiné závažné události. V takovém případě lze zpracovat výsledky voleb i bez použití výpočetní techniky nebo s jejím minimem. Výsledky zpracování jsou transparentně zveřejňovány v prezentačním systému na webu volby.gov.cz, a volební komise si mohou kdykoliv zkontrolovat, že data jejich okrsku jsou správná. Zabezpečenou cestou dostávají data rovněž média, která se k této službě dopředu zaregistrovala. Pod veřejnou kontrolou je tedy i samotný výpočet výsledku voleb. Pokus o případnou manipulaci by proto byl velmi rychle odhalen.

Další stupeň kontroly umožňuje uschování zapečetěných volebních lístků na obecních úřadech. V případě pochybností o správnosti sčítání mohou být tyto lístky využity při soudním přezkumu a opětovně přepočítány.

Každým volbám vždy předchází několik kompletních zkoušek zpracování na všech pracovištích určených pro přejímku dat od okrskových volebních komisí, a samozřejmě také v ústředí ČSÚ. Opakovaně se zároveň testují programy či databáze a ověřuje se funkčnost veškerých ICT prostředků. Během samotných voleb je tedy vše zajištěno tak, aby možnost vzniku jakékoli komplikace byla minimální.

Vedeme účetnictví celé země

Ředitelka sekce makroekonomických statistik Helena Houžvičková nás seznámila s tím, jak vznikají a co obsahují národní účty.

Foto: Tereza Koutecká

Co všechno má na starosti vaše sekce?
Sekce makroekonomických statistik v ČSÚ zahrnuje čtyři hlavní odbory. Odbor národních účtů, odbor vládních a finančních účtů, odbor statistiky cen a odbor statistiky zahraničního obchodu. V odboru statistiky zahraničního obchodu sledujeme mezinárodní obchod se zbožím a službami, tedy kolik čeho a v jaké hodnotě se dovezlo či vyvezlo. Odbor statistiky cen se zabývá vývojem cen v různých segmentech ekonomiky. Nejznámějším výstupem jsou asi údaje o spotřebitelských cenách, tedy o inflaci. Dále monitorujeme ceny výrobců v zemědělství, průmyslu nebo ceny dovozu a vývozu.

Vládní finanční statistika se zaměřuje na hospodaření vlády a jejích institucí a národní účty jako celek pokrývají všechny hospodařící subjekty v naší zemi včetně spotřebitelů. Zjednodušeně si je můžeme představit tak, jako by celá ekonomika v Česku tvořila jeden podnik a my jsme vedli jeho účetnictví.

Čím se od národních účtů liší ty vládní a finanční?
To je v podstatě jen takové interní rozdělení, metodika je stejná. Všechny subjekty v ekonomice jsou rozděleny na skupiny (sektory) s podobnými charakteristikami. Jsou to nefinanční podniky, finanční instituce, vládní instituce, domácnosti a neziskové instituce. Pro úplnost se sleduje v agregované podobě též vztah k zahraničním subjektům. Odbor národních účtů má na starosti především nefinanční podniky, tedy ty, které produkují nějaké výrobky nebo služby a s nimi obchodují, dále domácnosti a též sektor nerezidentů. Vedle toho provádí krátkodobé odhady hrubého domácího produktu.

Odbor vládních a finančních účtů má na starosti zbylé sektory, tedy především sektor vládních institucí, jehož výsledek hospodaření je jedním ze sledovaných maastrichtských kritérií. Dále finanční instituce, což jsou zejména banky, pojišťovny a investiční společnosti. U nich se sleduje především držba vkladů, cenných papírů a půjček. V tomto odboru se také sestavují účty za sektor neziskových institucí.

Kde všude sbíráte data, abyste zachytili hospodaření celé země?

S trochou nadsázky se dá říct, že všude, kde je to možné. Kombinujeme administrativní a statistická data, záleží samozřejmě o jakou oblast se jedná. Za nefinanční podniky jsou primárním zdrojem statistické výkazy, doplněné o údaje z Generálního finančního ředitelství, které zpracovává daňová přiznání. Občas se mě lidé ptají, proč si nevystačíme s údaji z daňových přiznání, a je třeba ještě vyplňovat statistické výkazy. Bohužel, administrativní data neposkytují všechny požadované informace.

Podobně údaje za finanční instituce získáváme od České národní banky a podrobnosti doplňujeme ze statistických výkazů.

Údaje za vládní instituce máme k dispozici ze Státní pokladny (Centrální systém účetních informací státu), kam jsou finanční výkazy jednotlivých subjektů pravidelně reportovány.

Ekonomiku státu ale netvoří jenom podnikající subjekty a státní instituce, ale také spotřebitelé. O jejich příjmech a výdajích se dozvídáme nepřímo od vykazujících subjektů, které nás informují o protistranách svých transakcí. Takto získáváme informace nejen o celkovém objemu přijatých mezd, sociálních příspěvků, penzí, úroků, ale i stavech vkladů a půjček. To vše doplňujeme výsledky šetření v domácnostech, ze kterých nás zajímá především struktura výdajů. Pro sektor nerezidentů jsou využívány údaje obsažené v platební bilanci a investiční pozici, které sestavuje Česká národní banka.

Ulehčujete podnikům nějak jejich povinnost vyplňovat statistické výkazy?

Obecně Český statistický úřad dlouhodobě usiluje o snižování administrativní zátěže poskytovatelů dat, a pokud je k dispozici zdroj, z něhož je možné data v potřebné kvalitě získat, snažíme se ho vytěžit. Sběr dat sice není primárním úkolem sekce makroekonomických statistik, ale i ve spolupráci s námi, byly všechny výkazy, které využíváme, převedeny do elektronické podoby v rámci nového statistického informačního systému. Do budoucna se předpokládá, že stále více údajů bude na formulářích předvyplněno. Tím se náročnost pro podniky opět sníží.

Kdo rozhoduje o tom, jaké informace budou statistici zjišťovat?

Ve statistice národních účtů je primárním dokumentem manuál evropského systému účtů (ESA 2010), což je sedmisetstránková kniha, o kterou se opíráme. Tam je úplně všechno, jaké jevy máme zachycovat, jaké položky vyplňovat, jaké výpočty provádět. Je to důležité pro to, aby naše statistika byla mezinárodně srovnatelná.

Nyní se připravuje nový manuál ESA 2030, který navazuje na revidovaný celosvětový Systému národních účtů (SNA). Ten byl schválen na počátku roku 2025. Nově se například budou zjišťovat kryptoaktiva a data se budou zachycovat jako aktivum.

Zapojuje se ČSÚ do tvorby nového manuálu? Mohou čeští statistici ovlivnit, co a jak se bude sledovat?

Ano, tuto možnost máme. O jednotlivých návrzích se diskutovalo v rámci jednání jednotlivých pracovních skupin Eurostatu. Jako členská země EU jsme měli možnost zaslat připomínky k návrhům jednotlivých kapitol a k požadavkům na zasílaná data, definovaná v rámci takzvaného transmisního programu. První předložený návrh požadavků na zasílání byl velmi ambiciózní, ale na základě reakcí členských zemí a hlavních evropských uživatelů statistiky se zredukoval na únosnou úroveň. Do celého procesu přípravy je zapojena řada subjektů – národní statistické úřady, Eurostat, Evropský parlament. Nakonec bude nutné nalézt shodu a nastavit kompromis mezi tím, co všechno uživatelé statistik chtějí sledovat, a co jsme schopni poskytnout.

Komu slouží výstupy makroekonomických statistik a k čemu se využívají?

Naše data se používají pro hodnocení ekonomiky, tvorbu predikcí a různé analýzy. Napomáhají též při sestavování státního rozpočtu. Nezbytná jsou i pro ekonomické experty, kteří na jejich základě odhadují budoucí vývoj české ekonomiky a navrhují různá opatření pro zmírnění negativních jevů nebo na podporu ekonomického růstu.

Dokážete si představit, co by se stalo, kdybyste statistické údaje najednou přestali vydávat?

Nedokážu, protože výsledky naší práce zabíhají do mnoha oborů, a já určitě nevím o všech. Ale například při absenci dat o inflaci by nebylo možné provádět různé valorizace mezd, nájemních smluv a podobně. Jedná se o velmi sledovaný ukazatel, který by se dost těžko nahrazoval něčím jiným.

Podobně bez hlavních makroekonomických agregátů národních účtů a vládní statistiky, kterými jsou hrubý domácí produkt, hrubý národní důchod, výsledek hospodaření a dluh vládního sektoru, by nebylo možné hodnotit stav naší ekonomiky, zda plníme maastrichtská kritéria, ani spočítat odvody naší země do rozpočtu Evropské unie.

Proč se některá statistická data publikují brzy po skončení sledovaného období, a zpracování jiných trvá třeba i více než rok?

Záleží na druhu statistiky a způsobu jejího sestavení. Data o cenách jsou k dispozici poměrně brzo. Většinu

PAVEL ČERNÝ
oddělení marketingu a PR

”

Data sbíráme všude, kde je to možné.

Ing. Helena Houžvičková

Vystudovala obor Aplikovaná statistika na Vysoké škole ekonomické v Praze. Od roku 1998 působí na Českém statistickém úřadě v oblasti národních účtů a makroekonomické statistiky. Od počátku března 2026 je ředitelkou sekce makroekonomických statistik ČSÚ. Předtím pět let působila na pozici ředitelky odboru vládních a finančních účtů.

Nezkrácený rozhovor najdete na: bit.ly/4s4JtN5

z nich už dnes získáváme přímo z pokladních systémů řetězců, odkud se k nám v určené datum automaticky přenesou, projdou kontrolou a standardním výpočtem. Výsledky jsou proto rychle k dispozici. Podobně to funguje i v zahraničním obchodě. Sebrané údaje ze zdrojů u nás projdou důkladnou validací, bilancováním a mohou se publikovat. Pro zpracování údajů nejsou třeba žádné složité operace.

Naproti tomu sestavení ročního systému národních účtů je o dost složitější a časově náročné. Významné „zdržení" představuje již samotné pořízení dat. Velké podniky odevzdávají daňová přiznání zpravidla až v červnu následujícího roku Generálnímu finančnímu ředitelství. Pro potřeby národních účtů jsou data k dispozici až v únoru následujícího roku, tedy 14 měsíců po konci zpracovávaného období, a to jsme vlastně teprve na začátku celého procesu. Ten se skládá z celé řady navazujících činností, rozhodně nestačí sečíst zdrojová data a vyplnit předepsané kolonky. V prvé řadě se provádějí koncepční úpravy zdrojových dat, aby metodicky odpovídaly požadavkům manuálu ESA. Dále se dopočítávají údaje, které nejsou z datových zdrojů zjistitelné (nezjištěná ekonomika, produkce pro vlastní užití a podobně). Po tomto doplnění následuje složitý proces bilancování: co se na jedné straně vyprodukuje, musí být nějakým způsobem užito. Podobně jsou bilancovány jednotlivé položky příjmů a výdajů (například mzdy, úroky) a emise a držba finančních aktiv (aktiva, cenné papíry). Celý proces bilancování se řídí danými metodickými postupy a na konci musí všechno sedět. Výsledky publikujeme na konci června, takže na zpracování máme vlastně čtyři měsíce, což nakonec není zase tak dlouhá doba. Vedle toho jsou v průběhu roku sestavovány čtvrtletní krátkodobé odhady a další související statistiky, jako regionální účty, satelitní účet neziskových institucí a podobně.

Podařilo se v poslední době nějaké termíny zveřejňování statistik zkrátit?

To se týká zejména takzvaných předběžných krátkodobých odhadů. Už v roce 2020 se začal publikovat flash odhad HDP v čase T+30. V nedávné době na žádost uživatelů došlo ke zkrácení termínu pro odhad inflace. Flash odhad je nyní zveřejňován pět až osm dní po skončení měsíce.

V případě ročních dat nějaké další výraznější zkracování termínů nepředpokládáme. I když tlak na to, aby výsledky byly co nejdříve, je poměrně velký. Na druhou stranu ale musíme mít k dispozici kvalitní zdrojová data, o která můžeme naše odhady opřít. Řekla bych, že mnohdy jsme už na hraně toho, kam až můžeme jít, rychleji už to moc nejde.

ČSÚ poskytuje pomoc statistickým úřadům v jiných zemích. Jak se tato mezinárodní spolupráce rozvíjí?

Primárně pomáháme zemím Balkánu. Řada z nich jsou kandidátské země do EU a před vlastním vstupem musejí plnit předepsané požadavky i za oblast statistiky. O spolupráci s námi je velký zájem. Možná proto, že jsme si před přijetím Česka podobným procesem prošli, umíme si představit, s jakými překážkami se potýkají, a dokážeme jim poradit, jak je překonat. Spolupráce trvá už několik let k oboustranné spokojenosti. Oni se učí plnit evropské standardy a naši lidé získávají mezinárodní zkušenosti.

Jak náročná je práce ve vašem odboru? Jak dlouho člověku trvá, než se zapracuje?

Náročná je docela dost, hlavně po odborné stránce. Zapracování do celého procesu sestavení národních účtů je poměrně dlouhodobá záležitost, odhaduji, že zabere tak dva roky. Předmět národní účetnictví je sice vyučován na VŠE, ale z vlastní zkušenosti vím, že z něj absolventi získají spíše jen základní teoretické informace o této problematice. Praxe je trochu složitější. Bohužel, k nám málokdy přichází adept, který by tento obor přímo vystudoval. Došli jsme k tomu, že pro naše potřeby stačí, když zájemce o práci má nějaké povědomí o podnikovém účetnictví, protože to národní na něj navazuje a řídí se podobnými pravidly, a dále trpělivost a chuť naučit se něco nového. Všechno ostatní ho naučíme, ale není to hned. Práce v našem odboru je hodně provázaná, výsledky jednoho navazují na práci někoho jiného, téměř každý údaj ovlivní nějaké údaje další. Na druhou stranu zde nehrozí, že byste zapadl do rutiny a vyplňoval stále dokola stejné kolonky. Národní účetnictví rozhodně není nuda, vyvíjí se podobně jako svět kolem nás.

České důchody v proměnách času

Důchod v Česku pravidelně pobírá více než 2,8 milionu osob. Jejich vyplácení představuje jednu z nejvýznamnějších položek veřejných financí.

MARKÉTA PIŠTOROVÁ
vzdělávání, zdravotnictví, kultury a sociálního zabezpečení

Důchodový systém je klíčovou součástí českého systému sociálního zabezpečení. Na důchodové dávky každoročně směřují stovky miliard korun a jejich financování je zajišťováno především z pojistného na sociální zabezpečení odváděného zaměstnavateli a osobami samostatně výdělečně činnými. Na dávky důchodového pojištění bylo v roce 2025 vydáno 716 mld. Kč, což představovalo 8,4 % HDP a zároveň tyto výdaje tvořily 30,2 % výdajů státního rozpočtu. Podíl na státním rozpočtu se meziročně snížil o 1,5 p. b. Kromě důchodů vyplácených Českou správou sociálního zabezpečení jsou ve výdajích zahrnuty také důchody bývalých příslušníků ozbrojených složek, vyplácené z rozpočtových kapitol Ministerstva vnitra, Ministerstva obrany a Ministerstva spravedlnosti. Výdaje na tyto důchody dosáhly v roce 2025 téměř 16 mld. Kč. Výdaje na starobní důchody činily 84 % z celkových výdajů na důchody.

Příjmy systému důchodového pojištění dosáhly v roce 2025 téměř 713 mld. Kč, meziročně o 7 % více. Celkové výdaje na dávky

VÝDAJE NA DŮCHODY PODLE DRUHU DŮCHODU V ROCE 2025 (%)

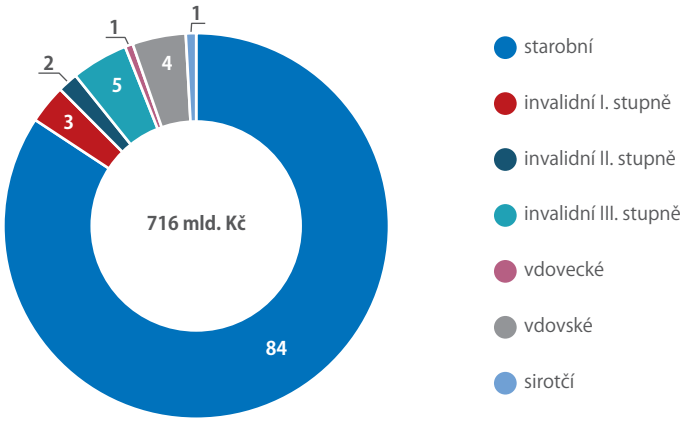

Zdroj: Monitor státní pokladny

DŮCHODCI A DŮCHODY V ČESKU

OBSAH

19
České důchody v proměnách času
Na dávky důchodového pojištění bylo v roce 2025 vydáno 716 mld. Kč.

22
Za dveřmi seniorských domácností
Každá čtvrtá domácnost důchodce je starší samostatně žijící žena.

25
Rekordní úspory, přilepšení drobné
Úspory z třetího pilíře představují pro jednotlivce pouze omezený doplněk ke státnímu důchodu.

28
Naděje dožití v důchodovém věku
V roce 2025 pokračoval trend zvyšující se naděje dožití osob ve věku 65 a více let.

31
Kdo zaplatí náklady na důchody
Zahraniční migrace nezajistí finanční udržitelnost důchodového systému.

důchodového pojištění včetně výdajů na správu důchodového pojištění v hodnotě 6 mld. Kč dosáhly na 722 mld Kč, meziročně o 0,8 % více. Saldo systému důchodového pojištění tak bylo záporné, představovalo –9 mld Kč.

STAROBNÍ DŮCHODY PŘEVAŽUJÍ

Zatímco údaje o výdajích zachycují celý systém důchodového zabezpečení včetně důchodů ozbrojených složek, statistiky příjemců a vyplácených částek jsou založeny na administrativních datech České správy sociálního zabezpečení, které tvoří přes 98 % všech vyplacených důchodů. V Česku bylo ke konci roku 2025 vypláceno Českou správou sociálního zabezpečení celkem 3,4 milionu důchodů, z čehož starobních důchodů bylo vypláceno 2,3 milionu, invalidních důchodů bezmála 419 tisíc, 504 tisíc vdovských důchodů, 98 tisíc vdoveckých a přes 41 tisíc sirotčích důchodů. Vdovský a vdovecký důchod je možné pobírat zároveň se starobním či invalidním důchodem. Příjemců důchodů bylo tak ke konci roku 2025 celkem 2,8 milionu, neboť pouze 23 tisíc osob pobíralo vdovský či vdovecký důchod samostatně a 579 tisíc mělo vdovský/vdovecký důchod zároveň s jiným důchodem, nejčastěji starobním. Celkem pobíralo nějaký důchod bezmála 26 % osob z populace Česka. Mezi příjemci starobního důchodu převažují ženy, z deseti osob pobírajících v roce 2025 starobní důchod bylo šest žen. Mezi příjemci vdovského/vdoveckého důchodu je převaha žen ještě vyšší, a to pět vdov na jednoho vdovce.

MUŽI POBÍRAJÍ VYŠŠÍ DŮCHODY NEŽ ŽENY

Průměrný plný starobní důchod (bez souběhu s vdovským či vdoveckým důchodem) dosáhl v prosinci roku 2025 hodnoty 21 175 Kč. Meziročně to bylo o 439 Kč (2,1 %) více. Dlouhodobě platí, že muži mají v průměru vyšší důchod než ženy. Muži pobírali v prosinci 2025 starobní důchod v průměrné výši 22 459 Kč, zatímco ženám náleželo v průměru 19 968 Kč. Tento rozdíl souvisí především s odlišnou výší výdělků během ekonomické aktivity a s odlišnou kariérní dráhou ovlivněnou rodičovstvím. Tuto disproporci částečně snížilo zavedení tzv. výchovného od 1. 1. 2023, tedy 500 Kč za každé vychované dítě. Přesto stále průměrný starobní důchod žen dosahuje pouze 89 % průměrného důchodu mužů. Výše důchodů se mezi muži a ženami výrazně liší nejen v průměru, ale i v celkovém rozložení příjemců dle výše důchodu. Starobní důchod nižší než 20 tis. Kč pobírala více než polovina žen, ale pouze přibližně čtvrtina mužů. Naopak důchod ve výši alespoň 25 tis. Kč pobíral téměř každý čtvrtý muž, zatímco mezi ženami to byla jen každá desátá příjemkyně starobního důchodu.

PŘÍJEMCI STAROBNÍHO DŮCHODU DLE VÝŠE DŮCHODU (v Kč k 31. 12. 2025, %)

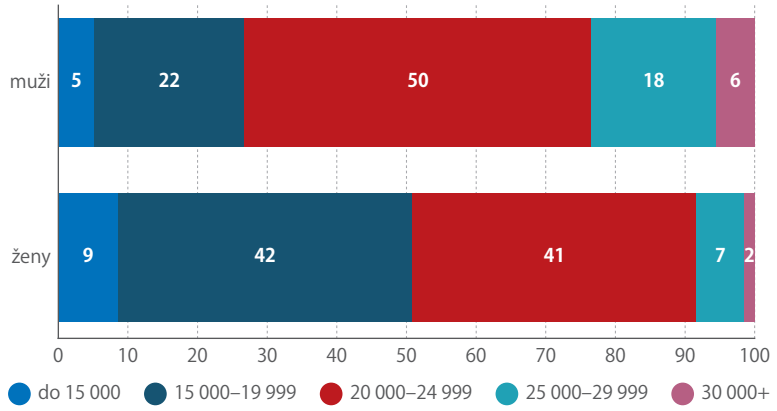

Pozn.: Jedná se o plné starobní důchody vyplacené samostatně bez vdovského/vdoveckého důchodu.
Zdroj: ČSSZ

PRŮMĚRNÁ MĚSÍČNÍ VÝŠE STAROBNÍCH DŮCHODŮ V PROSINCI DANÉHO ROKU (Kč)

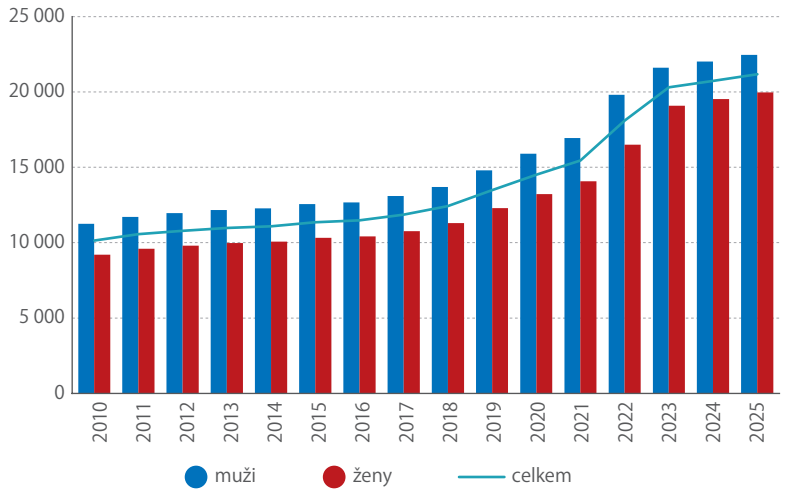

Pozn.: Jedná se o plné starobní důchody vyplacené samostatně bez vdovského/vdoveckého důchodu.
Zdroj: ČSSZ

PŘEDČASNÉ STAROBNÍ DŮCHODY JSOU STÁLE ČASTĚJŠÍ

Při odchodu do předčasného důchodu je důchod trvale krácen v souladu s tím, kolik času zbývá do dosažení důchodového věku, a nadále je evidován jako předčasný po celou dobu pobírání důchodu, nehledě na věk příjemce důchodu. V roce 2025 pobíralo 765 tisíc osob (330 tisíc mužů a 435 tisíc žen) starobní důchod, který byl přiznán předčasně. To představovalo 32,8 % ze všech příjemců plného starobního důchodu, 34,9 % v případě mužů a 31,4 % v případě žen. Tento podíl v čase narůstá, v roce 2010 bylo zastoupení předčasných starobních důchodů 19 %, v roce 2015 již 25 %. Po změně legislativy v posledních letech vstupuje do předčasného důchodu méně osob, navzdory tomu celkový podíl předčasných důchodu nadále mírně roste. V prosinci 2025 dosahovala průměrná výše předčasných starobních důchodů (bez souběhu s vdovským či vdoveckým) 19 564 Kč, což je o 2 505 Kč méně než průměrná výše řádného starobního důchodu, tedy důchodu přiznaného po dosažení důchodového věku.

OD HOTOVOSTI K BANKOVNÍMU ÚČTU

Postupem času se výrazně proměnil způsob výplaty důchodů. Zatímco dříve převažovalo doručování důchodů v hotovosti prostřednictvím České pošty, dnes většina příjemců využívá bezhotovostní převod na bankovní účet. Počet bezhotovostních výplat dlouhodobě roste a poprvé převýšil hotovostní výplaty v roce 2012. V roce 2025 již bylo tímto způsobem vyplaceno 84 % důchodů. Pouze 15 % příjemců, tedy 436 tisíc osob, si nechávalo v roce 2025 důchod doručovat hotově Českou poštou a pro zbylé jedno procento byl důchod doručován prostřednictvím zařízení sociálních služeb. Tento vývoj odráží nejen rostoucí využívání bankovních služeb mezi seniory, ale také postupující digitalizaci společnosti celkově. Svou roli hrají i ekonomické faktory, neboť u důchodů přiznaných od roku 2010 hradí náklady na výplatu prostřednictvím České pošty příjemce důchodu, zatímco zasílání na bankovní účet je bezplatné.

ČESKÉ DŮCHODY MÍŘÍ I ZA HRANICE

České důchody nejsou vypláceny pouze na území České republiky, ale jsou zasílány také příjemcům žijícím v zahraničí. V roce 2025 směřovalo do zahraničí celkem 116 tisíc důchodů ke 111 tisícům příjemců. Nejvíce důchodů bylo vyplaceno na Slovensko, do Německa, Polska, Kanady a Rakouska. Příjemci v těchto pěti zemích tvořili 80 % ze všech příjemců důchodů vyplácených do ciziny. Počet příjemců českých důchodů v zahraničí dlouhodobě roste, v roce 2005 šlo o méně než 40 tisíc, v roce 2010 o 60 tisíc příjemců. Tento trend odráží vyšší mobilitu obyvatel i skutečnost, že část osob získala nárok na český důchod během svého pracovního života v Česku, přestože následně žije v jiné zemi.

POČET VÝPLAT DŮCHODŮ V ČESKU PODLE ZPŮSOBU VÝPLATY (mil.)

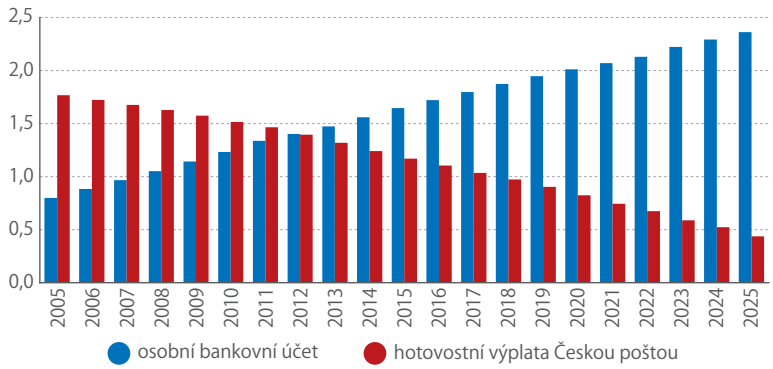

Zdroj: ČSSZ

Podrobné informace o důchodech najdete v aplikaci Datastat na:
bit.ly/4yySIN9

Mezinárodní odborný časopis

Statistika: Statistics and Economy Journal

Recenzované články, žádné publikační poplatky

Zařazen v databázích Web of Science (impakt faktor) a Scopus

Časopis s otevřeným přístupem (open access)

csu.gov.cz/statistika_journal

Za dveřmi seniorských domácností

Každá čtvrtá domácnost důchodce je starší samostatně žijící žena. Trápí ji zejména potíže s chůzí a vysoké výdaje za léky.

MICHAELA JIRKOVÁ
oddělení příjmů, výdajů a životních podmínek domácností ČSÚ

Podle výběrového šetření Životní podmínky 2025 je v Česku téměř třetina domácností důchodců. Tento podíl je obdobný napříč regiony. Výjimku tvoří Praha, kde je podíl domácností důchodců pouze 27 %, zatímco v ostatních regionech se pohybuje přes 30 %. Na západě republiky je to okolo 31 % a na východě okolo 32 %. Celkově se tak jedná o více než 1,4 milionu domácností důchodců v celé zemi. Jsou to domácnosti, v nichž osoba v čele (tj. osoba s nejvyšším příjmem) byla ve starobním důchodu, tedy splňovala podmínku důchodového věku nebo pobírala starobní či invalidní důchod, a zároveň nepracovala ani nebyla registrovaná na úřadu práce. Jelikož šetření probíhá u domácností a osob žijících v bytech, uvedené počty nezahrnují osoby z domovů důchodců ani jiných institucionálních domácností či zařízení.

Více než polovinu domácností důchodců představují jednotlivci, dvě pětiny dvoučlenné domácnosti a pouze dvacetinu tvoří tří a vícečlenné domácnosti. V těch je průměrný počet osob na domácnost 3,3. Celkově v domácnostech důchodců žijí přes 2 miliony osob. Jsou to častěji ženy, a to v 59 % případů. Ženy obecně totiž mají delší střední délku života než muži, tedy se průměrně dožívají vyššího věku. Jednočlenné domácnosti důchodců jsou tvořeny dokonce až ze tří čtvrtin ženami, takže ve společnosti žije okolo 600 tisíc samostatně žijících důchodkyň. Věku 75 a více let dosahuje více než polovina z nich, což odpovídá téměř čtvrtině všech důchodcovských domácností. Naproti tomu muži v důchodu žijící sami jsou ve více než polovině případů mladší 75 let. Taktéž důchodci žijící ve dvojici jsou častěji mladší 75 let. U nich je navíc v 7 % případů druhá osoba pracující. Vícečlenné důchodcovské domácnosti mají pracujícího člena ve 40 % případů.

SLOŽENÍ DOMÁCNOSTÍ DŮCHODCŮ PODLE POČTU, POHLAVÍ A VĚKU ČLENŮ DOMÁCNOSTI (%)

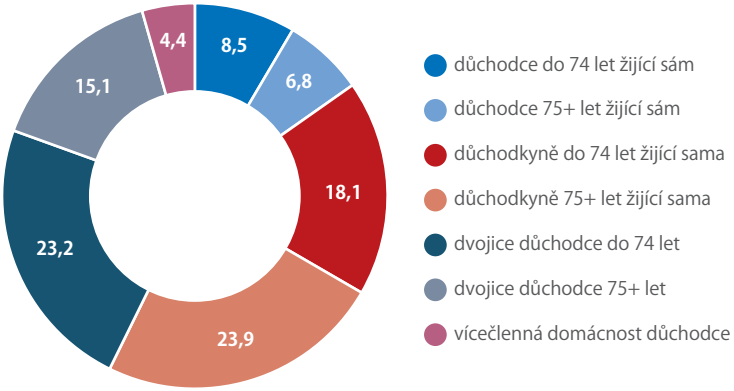

Zdroj: ČSÚ, Životní podmínky 2025

ČASTĚJI KE SPECIALISTOVI NEŽ K PRAKTIKOVI

Ve speciálním modulu šetření se zjišťovala zátěž domácností výdaji na zdravotní péči a léky. Domácnosti důchodců uvedly jako nejmenší zátěž výdaje za léčbu u praktika či specialisty. V téměř 60 % případů to pro ně nebyla žádná zátěž a pouze v 6 % velká zátěž (u domácností celkem to činilo 4,1 %). Výdaje za zubaře již představovaly výrazně větší zátěž. Jako

JAK VELKÉ PROCENTO EKONOMICKY AKTIVNÍCH OSOB V ČR VYUŽÍVÁ TZV. TŘETÍ PILÍŘ DŮCHODOVÉHO SYSTÉMU? CO NEJVÍCE OVLIVŇUJE ZÁJEM LIDÍ O VSTUP DO TŘETÍHO PILÍŘE?

JAN SEDLÁČEK
tiskový mluvčí Asociace penzijních společností ČR

„APS ČR zastupuje všech devět na českém trhu působících penzijních společností, které poskytují penzijní spoření, do třetího pilíře ale spadají i další možnosti zabezpečení na stáří po vlastní ose, typicky DIP, pojištění dlouhodobé péče atd. Údaje o nich nemáme, nicméně penzijko (nové doplňkové penzijní spoření či staré penzijní připojištění, do kterého již nelze vstupovat a které lidé už pouze ukončují) mají aktuálně téměř 4 miliony lidí (3 872 674 účastníků), z toho většina (2 297 393) má nové penzijko DPS, které umožňuje akciové investice. Dá se tedy zhruba říci, že penzijko má každý druhý ekonomicky aktivní občan.

Lidé vstupují do penzijka průběžně, obvykle si ho zřídí okolo 100 tisíc nových účastníků za kvartál. Nevidíme, že by nějaké období v roce bylo silnější a jiné slabší, lidé ale velmi citlivě reagují na změny, tedy průběžné úpravy nastavených parametrů ze strany politiků. Pokud například odebere vláda konkrétní skupině účastníků dosud platný a hojně využívaný benefit – v roce 2024 byl odebrán státní příspěvek těm, kdo mají penzijko a zároveň už čerpají starobní důchod – evidujeme vyšší míru ukončování smluv. Na druhou stranu, pokud benefit či výhoda vznikne, lidé reagují vstupem (typicky, sjednají penzijko dětem, když se ukáže finanční výhodnost takového kroku).“

žádnou zátěž je deklarovaly dvě pětiny respondentů, ale jako velkou je vnímalo 17,1 % (u domácností celkem 13,4 %). Za největší zátěž senioři označili výdaje za léky. Pro téměř 20 % to sice nebyla žádná zátěž, ale téměř čtvrtina je pociťovala jako velkou zátěž (u domácností celkem 13 %). U samostatně žijících

JAKOU ZÁTĚŽ PŘEDSTAVUJÍ PRO DOMÁCNOST VÝDAJE ZA LÉKY (%)

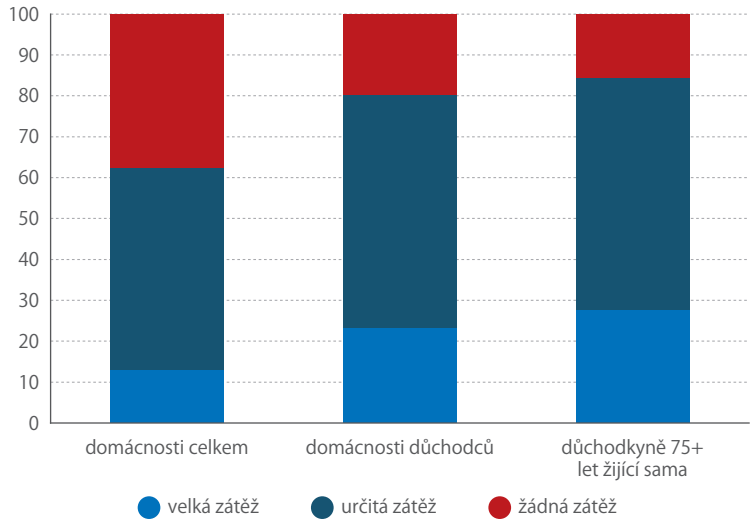

Zdroj: ČSÚ, Životní podmínky 2025

důchodkyní ve věku 75 a více let se výdaje za léky jevily velkou zátěží v 27,8 % případů.

Důchodci výrazně častěji než zbylá populace navštěvují lékaře, avšak s výjimkou zubařů. Praktického lékaře navštívili senioři za poslední rok průměrně 3,3krát, specialistu 4krát a zubaře 1,6krát. Samostatně žijící důchodkyně šly k praktikovi průměrně 3,8krát, ke specialistovi 4,2krát a k zubaři jen 1,3krát. U celé populace je průměrný roční počet návštěv u praktika 2,2krát, specialisty 2,7krát a zubaře 1,7krát.

S VĚKEM ROSTOU POTÍŽE

Z bloku otázek na omezení smyslových, fyzických a kognitivních funkcí uvádějí důchodci největší potíže s chůzí, zrakem, pamětí a sluchem. Naproti tomu oblékání a dorozumění nebyly takovým problémem. Potíže s chůzí měla téměř polovina seniorů (přičemž téměř šestina důchodců má velké obtíže či vůbec nedokáže chodit), potíže se zrakem vykazuje více než třetina, s pamětí, stejně jako se sluchem, více než

POTÍŽE S FYZICKÝMI FUNKCEMI U STARŠÍCH SAMOSTATNĚ ŽIJÍCÍCH DŮCHODKYŇ (%)

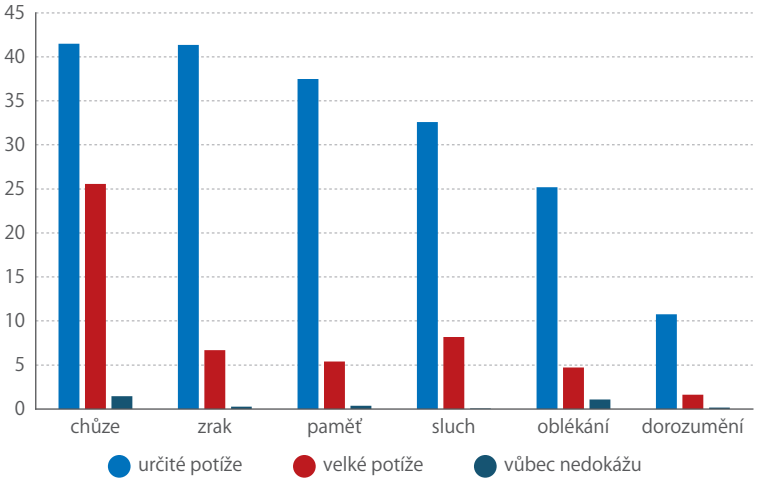

Zdroj: ČSÚ, Životní podmínky 2025

čtvrtina. Ještě výraznější jsou tyto problémy u samostatně žijících důchodkyň ve věku 75 a více let. S chůzí mají potíže dvě třetiny z nich, přičemž čtvrtina uvádí velké potíže a 1,5 % nedokáže chodit vůbec. Potíže se zrakem uvádí polovina, přičemž 7 % má potíže velké či vůbec nevidí. S potížemi se sluchem se potýkají dvě pětiny z nich, stejně je to i v případě paměti. Potíže s oblékáním zažívá necelá třetina seniorek ve věku 75 a více let a s dorozuměním pouze desetina.

ZDRAVÍ UDRŽUJÍ HLAVNĚ ŽIVOTOSPRÁVOU

Četnost fyzické aktivity (alespoň 10 min. v kuse) je u důchodců nižší než u zbytku populace. V populaci má fyzickou aktivitu denně více než pětina osob, několikrát týdně téměř dvě pětiny a výjimečně nebo vůbec dvě pětiny. Mezi seniory uvádí pravidelnou fyzickou aktivitu alespoň jednou denně pětina osob, alespoň jednou týdně necelá čtvrtina a méně než jednou týdně nebo vůbec dokonce 57,8 % osob. Četnost pohybu je ještě výrazně nižší u samostatně žijících důchodkyň ve věku 75 a více let. Tyto ženy nemají pravidelně žádnou pohybovou aktivitu ve více než dvou třetinách případů.

Senioři oproti zbylé populaci méně často kouří a pijí alkohol. V populaci nekouří vůbec 76 % osob, mezi důchodci 81 % a mezi samostatně žijícími důchodkyněmi ve věku 75 a více let je to 91 %. Téměř denně kouří 17 % důchodců (v populaci 20 %, mezi staršími seniorkami pouze 8 %). Alkohol vůbec nepije v populaci 23 % osob, mezi důchodci 33 % a mezi staršími důchodkyněmi 54 %. Téměř denně pije alkohol necelá šestina důchodců (v populaci více než šestina, mezi staršími seniorkami pouze každá dvacátá).

Ovoce a zeleninu jedí senioři přibližně stejně často jako zbylá populace. Ovoce denně jí v populaci téměř každý druhý. Podobně to mají senioři, přičemž samostatně žijící důchodkyně ve věku 75 a více let uvádějí denní konzumaci ovoce o něco častěji. Zeleninu denně má na jídelníčku v populaci také téměř každý druhý. Z důchodců je to menší část a ze starších důchodkyň pouze lehce přes dvě pětiny. Maso téměř každý den si důchodci dopřejí méně často (52 % z nich, u starších seniorek jen 44 %) než osoby v populaci (61 %).

Celkově průměrný BMI index je u seniorů vyšší (27,4) než u osob v populaci (26,4), avšak u samostatně žijících důchodkyň ve věku 75 a více let to není až tak dramatické (27,0). Mírnou nadváhou či obezitou trpí v populaci 57,6 % osob, mezi důchodci 68,9 % a mezi staršími důchodkyněmi 63,4 %. Přímo obezitou trpí pětina osob v populaci, mezi důchodci je to čtvrtina a mezi staršími seniorkami necelá čtvrtina.

Důchodci obecně mají fyzickou aktivitu omezenou, často limitovanou zdravotním stavem, avšak zejména starší samostatně žijící důchodkyně se snaží udržovat zdravý životní styl alespoň jídelníčkem a zdravou životosprávou.

ČETNOST FYZICKÉ AKTIVITY U DŮCHODCŮ (%)

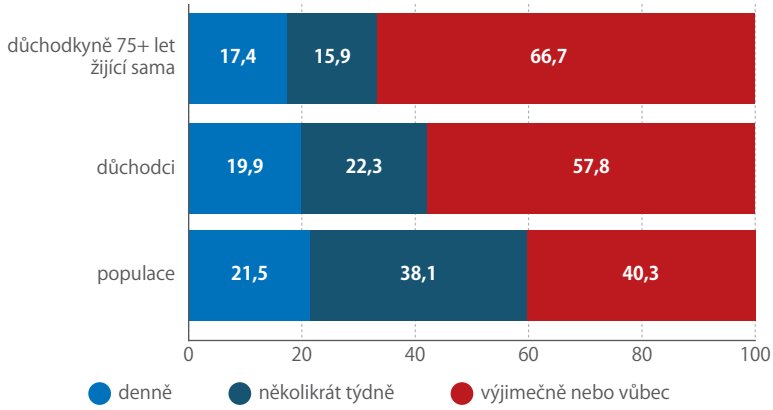

Zdroj: ČSÚ, Životní podmínky 2025

Snadná cesta k informacím

Oficiální statistická data a časové řady na webu ČSÚ

Analýzy, databáze, odborné články, geodata, infografiky

Informace zdarma pro všechny

Otevřená data

csu.gov.cz

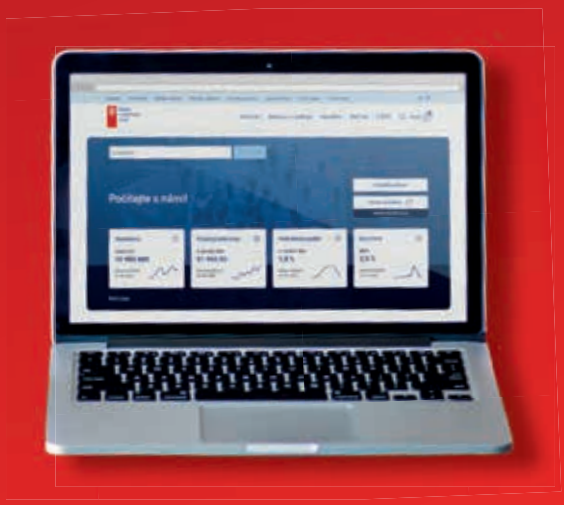

Rekordní úspory, přilepšení drobné

Objem prostředků ve třetím pilíři sice roste rekordním tempem, z pohledu jednotlivce však zatím představuje pouze omezený doplněk ke státnímu důchodu.

JAKUB VINCENC
oddělení finančních účtů

DANIELA STRNADOVÁ
oddělení finančních účtů

Český důchodový systém je založen na kombinaci státního průběžného financování a dobrovolného soukromého spoření.

PRVNÍ PILÍŘ: PRŮBĚŽNÉ FINANCOVÁNÍ

Základní pilíř českého důchodového systému tvoří důchodové pojištění financované průběžným způsobem (pay-as-you-go), ve kterém ekonomicky aktivní obyvatelé skrze odvody financují důchody současných penzistů. Účast v tomto pilíři je povinná pro zaměstnance i osoby samostatně výdělečně činné, což ještě umocňuje princip solidarity.

Z hlediska konstrukce se první pilíř řadí do skupiny systémů s definovanou dávkou (Defined Benefit), kde se výše starobního důchodu odvíjí od aktuálně platných zákonných vzorců a parametrů, nikoliv přímo od výše příspěvků do systému.

TŘETÍ PILÍŘ: DOBROVOLNÉ SOUKROMÉ SPOŘENÍ

Třetí pilíř umožňuje vytvářet vlastní finanční rezervu na stáří za podpory státu. Prostředky účastníků jsou soustředěny v penzijních fondech spravovaných penzijními společnostmi, které je investují s cílem dlouhodobého zhodnocení.

Na rozdíl od prvního pilíře jde o systém s definovaným příspěvkem (Defined Contribution), kde výsledná výše penze závisí na objemu vložených prostředků a dosaženém výnosu. Ve třetím pilíři dnes existují dva typy smluv.

Penzijní připojištění (tzv. staré penzijko) zahrnuje smlouvy, které bylo možné uzavřít do konce roku 2012. Tyto prostředky jsou spravovány v transformovaných fondech s garancí nezáporného nominálního zhodnocení. Tato garance však vede k velmi konzervativní investiční strategii, takže výnosy často zaostávají za inflací.

Doplňkové penzijní spoření (tzv. nové penzijko), které funguje od ledna 2013, spravuje prostředky

CELKOVÉ ROČNÍ PŘÍSPĚVKY ÚČASTNÍKŮ (mld. Kč)

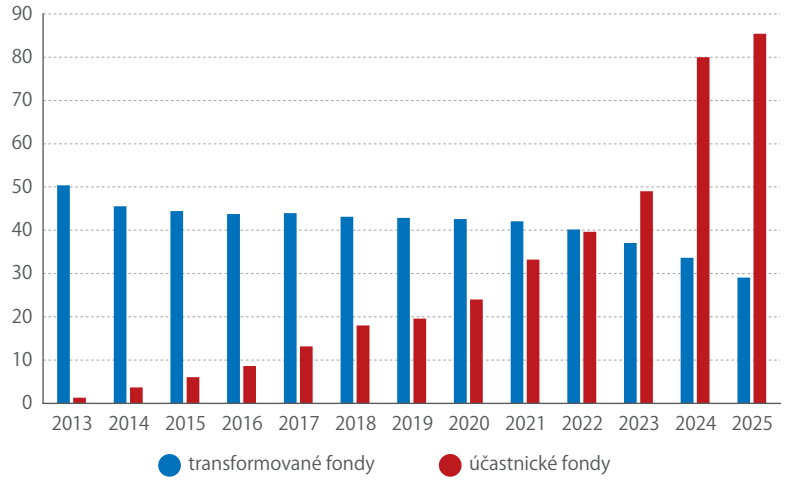

Zdroj: ČSÚ

v účastnických fondech. Ty již garanci nezáporného výnosu neposkytují, což jim umožňuje investovat dynamičtěji. Investiční strategie ale záleží na rozhodnutí účastníka a jeho vztahu k riziku.

MOTIVAČNÍ NÁSTROJE

Dobrovolné soukromé spoření podporuje stát dvěma způsoby – přímými státními příspěvky a daňovými úlevami. Výše státního příspěvku se odvíjí od měsíčního vkladu účastníka a aktuálně dosahuje maximálně 340 Kč měsíčně. Daňový odpočet lze uplatnit až do celkového ročního limitu 48 000 Kč, který je společný pro všechny produkty spoření na stáří definované zákonem o daních z příjmů. (zák. č. 586/1992 Sb.).

Mezi dobrovolné soukromé nástroje spoření na stáří patří vedle penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření také soukromé životní pojištění, penzijní pojištění u instituce penzijního pojištění (zaměstnanecké penzijní plány) a dlouhodobý investiční produkt (tzv. DIP). Tyto produkty však nejsou v národních účtech samostatně statisticky sledovány.

ROZLOŽENÍ PROSTŘEDKŮ V PENZIJNÍCH FONDECH

Statistika národních účtů samostatně sleduje pouze penzijní fondy (třetí pilíř). Jejich významnost můžeme měřit například celkovými ročními příspěvky účastníků. V grafu jsou kromě vlastních příspěvků zahrnuty také příspěvky zaměstnavatelů, státní podpora a prostředky převedené z transformovaných fondů do účastnických.

V transformovaných fondech začala v roce 2022 výše příspěvků výrazněji klesat. Tento trend ještě zesílil v roce 2023, kdy byl představen vládní konsolidační balíček a veřejnost se poprvé seznámila s plánovanými změnami v oblasti penzijního spoření.

Samotné legislativní změny, které vstoupily v platnost v roce 2024, na jedné straně přinesly ukončení nároku na státní příspěvek pro účastníky pobírající starobní důchod. Na straně druhé zvýšily maximální hodnotu tohoto příspěvku a zvedly minimální hodnotu vlastního příspěvku pro jeho získání. Zdvojnásobil se také limit pro daňové odpočty.

Nově nastavená pravidla vytvořila silnější motivaci ke spoření v účastnických fondech, zejména pak pro ekonomicky aktivní obyvatele. Skokový nárůst prostředků vložených v účastnických fondech je patrný zejména v roce 2024. Jeho hlavním motivačním faktorem však nebyla výše vlastních příspěvků účastníků. Ty spolu s příspěvky zaměstnavatelů a státní podporou pokračovaly pouze v pozvolném růstu. Rozhodující část tvořily převody dříve naspořených prostředků z transformovaných fondů.

Výsledkem uvedených změn je, že celkový objem spravovaného majetku v transformovaných fondech postupně klesá, zatímco finanční prostředky v účastnických fondech rostou a na transformované fondy se rychle dotahují.

Kromě převodu prostředků do účastnických fondů stojí za úbytkem financí v transformovaných fondech i výplaty účastníkům, kteří dosáhli důchodového věku. Odliv v roce 2024 dále zesílilo zvýšené množství zrušených smluv ze strany účastníků, kteří i v důchodovém věku setrvávali v transformovaných fondech, avšak v důsledku nové legislativy přišli o nárok na státní podporu.

USPOŘENÉ ČÁSTKY

Celkový objem prostředků ve třetím pilíři dosáhl na konci roku 2025 historického maxima 637 mld. Kč. Vzhledem k tomu, že nejpočetnější skupinu účastníků tvoří lidé ve věku 40 až 60 let, lze očekávat, že částka bude ještě minimálně několik let pokračovat v růstu.

Z pohledu jednotlivce však současné úspory zatím nepředstavují významný zdroj příjmů ve stáří. Ke konci roku 2025 činil průměrný zůstatek na účtu účastníka přibližně 160 tis. Kč.

CELKOVÝ OBJEM FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ (mld. Kč)

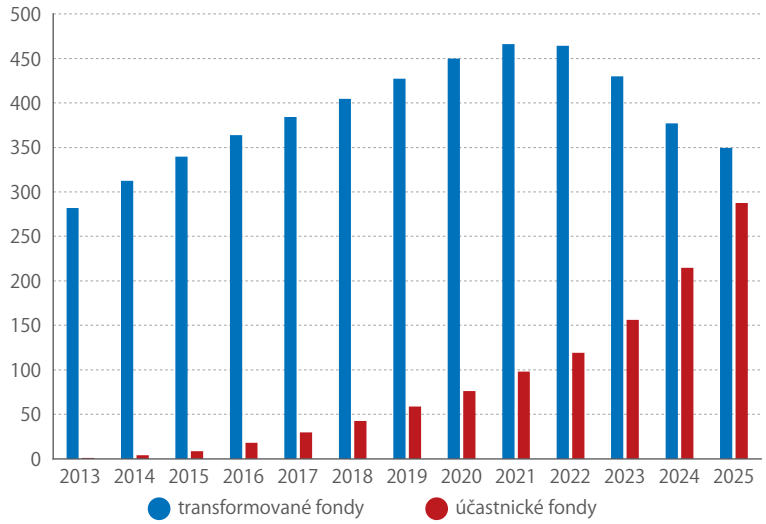

Zdroj: ČSÚ

STRUKTURA CELKOVÝCH ROČNÍCH PŘÍSPĚVKŮ ÚČASTNÍKŮ V ÚČASTNICKÝCH FONDECH (mld. Kč)

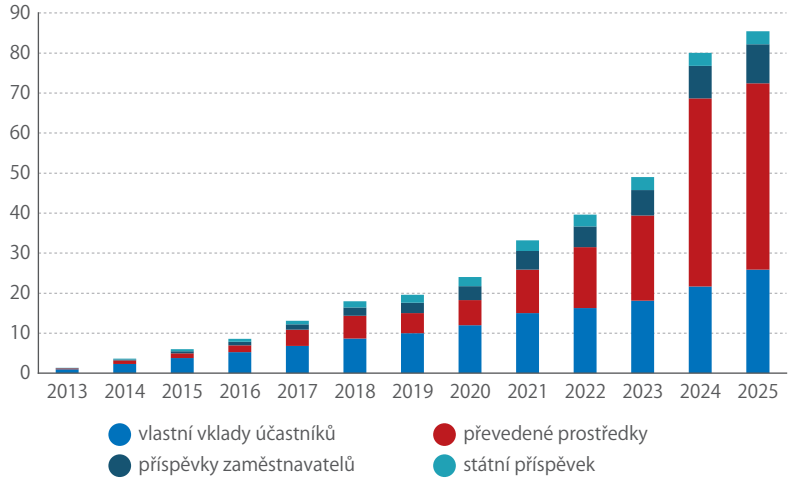

Zdroj: ČSÚ

V ČEM VIDÍTE NEJVĚTŠÍ RIZIKA PRO ZAJIŠTĚNÍ UDRŽITELNOSTI ČESKÉHO DŮCHODOVÉHO SYSTÉMU?

JITKA LANGHAMROVÁ
Vedoucí katedry demografie VŠE Praha

“Z demografického hlediska je největším rizikem rychlé stárnutí populace. Do důchodového věku postupně vstupují početně silné generace, zatímco na trh práce přicházejí početně slabší ročníky. Zhoršuje se tak poměr mezi počtem plátců pojistného a počtem příjemců důchodů, což vytváří tlak na financování průběžného systému. Situaci dále zhoršuje propad plodnosti, jehož důsledky se projevují s časovým zpožděním. Rizikem je také rozdíl mezi prodlužováním délky života a délkou života ve zdraví. Samotné zvyšování důchodového věku proto nemusí být dostačující, pokud nebude doprovázeno možností delší ekonomické aktivity. Migrace může demografický tlak zmírnit, nemůže jej však dlouhodobě vyřešit. Za významné riziko považuji také politickou krátkodobost: důchodový systém vyžaduje předvídatelná rozhodnutí v horizontu desetiletí. Udržitelnost proto nelze zajistit jediným opatřením, ale kombinací demografické, sociální, ekonomické a důchodové politiky.”

637 mld. Kč

byl celkový objem prostředků ve třetím pilíři na konci roku 2025.

Podle úmrtnostních tabulek ČSÚ lidé, kteří dosáhnou věku 65 let, žijí v průměru ještě dalších 16,7 roku (muži), respektive 20,4 roku (ženy). Pokud by měly úspory pokrýt celé toto období, odpovídalo by to měsíčnímu příjmu přibližně 800 Kč u mužů a 650 Kč u žen. Ve srovnání s průměrným starobním důchodem tak představují úspory ve třetím pilíři pro většinu účastníků spíše doplňkový než významný zdroj příjmů.

MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ

Porovnáme-li ukazatel soukromých penzijních nároků, který je ve většině sledovaných zemí tvořen právě prostředky penzijních fondů, Česká republika zaostává za průměrem. Mezinárodní srovnání je však třeba interpretovat s opatrností. Výsledky výrazně ovlivňují země jako Nizozemsko, Švédsko nebo Švýcarsko, jejichž penzijní fondy spravují mimořádně vysoký objem aktiv. Důležitou roli hraje také odlišné postavení penzijních fondů v jednotlivých důchodových systémech, délka jejich existence i věková struktura účastníků.

Fondy s převahou mladších klientů mají přirozený potenciál dalšího růstu, zatímco fondy s vyšším podílem starších účastníků budou naopak postupně vyplácet více prostředků, což může vést ke stagnaci nebo poklesu objemu jejich aktiv. Obecně lze ale konstatovat, že země s nižším objemem soukromých úspor na stáří budou při snaze zachovat životní úroveň budoucích důchodců více závislé na financování z veřejných rozpočtů.

Penzijní fondy ovšem nepředstavují jediný způsob, jak se domácnosti mohou na stáří připravovat. Vedle dosud zmiňovaných produktů lze vytvářet rezervy také prostřednictvím investičních nemovitostí, spořicích a termínovaných účtů nebo přímých investic do akcií, dluhopisů či podílových fondů.

Na rozdíl od prostředků uložených v penzijních fondech však u těchto forem spoření nelze statisticky určit, jak velká část majetku je skutečně určena výhradně k financování života ve stáří.

POMĚR SOUKROMÝCH PENZIJNÍCH NÁROKŮ K HDP V ROCE 2021 (%)

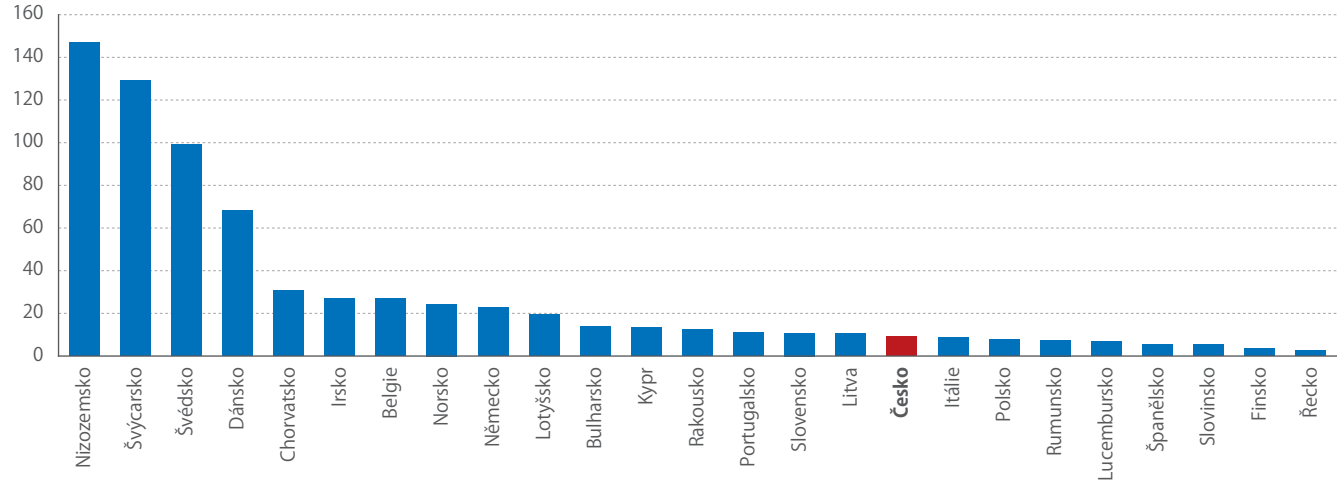

Zdroj: Eurostat

Naděje dožití v důchodovém věku

V roce 2025 pokračoval trend zvyšující se naděje dožití osob ve věku 65 a více let. U žen starších 80 let však došlo k jejímu mírnému poklesu.

DOMINIK CHLAPEC
oddělení demografické statistiky

Naděje dožití při narození (též nazývaná střední délkou života) se v Česku s několika nepatrnými výkyvy a s výjimkou let 2020 a 2021 (pandemie onemocnění covid-19) stabilně zvyšuje. V roce 2025 oproti minulému roku narostla u obou pohlaví. U mužů se naděje dožití zvýšila významněji než u žen, a to o 0,34 roku na 77,49 roku. U žen se naděje dožití meziročně zvýšila jen o 0,05 roku na 83,19 roku. Od roku 2005 tak došlo u mužů k nárůstu o téměř 4,6 roku, u žen o 3,8 roku.

S celkovou nadějí dožití při narození rostla v Česku také naděje dožití osob v důchodovém věku. Pro jednoduchost lze naději dožití v důchodovém věku sledovat od věku 65 let. Tato hranice jako zákonný věk odchodu do důchodu se sice bude týkat až ročníku 1965 (u žen se dvěma a více vychovanými dětmi dalších mladších ročníků), v demografické statistice je však hranice 65 let obvykle vnímána i jako počátek seniorského věku.

NADĚJE DOŽITÍ VE VĚKU 65 A 80 LET (roky)

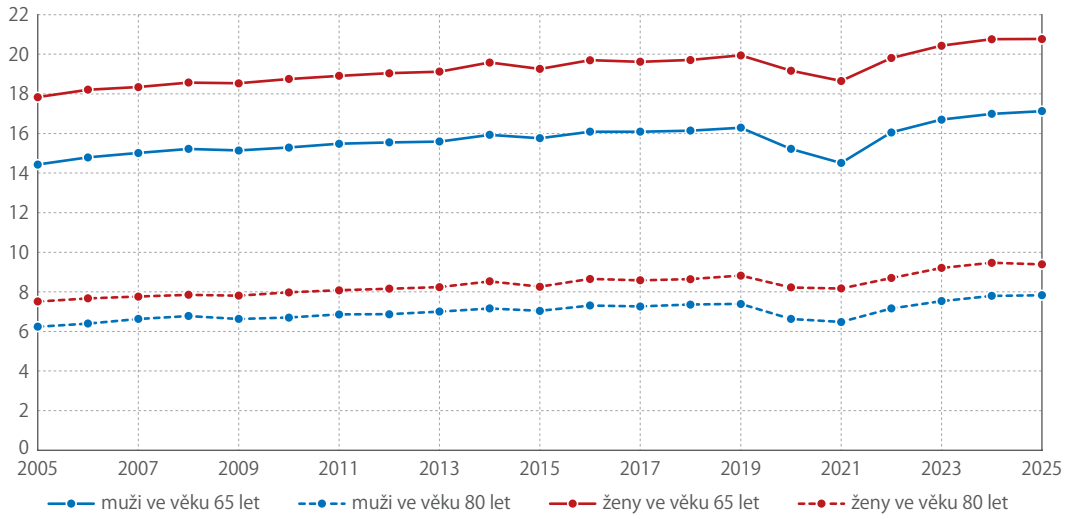

Zdroj: ČSÚ

MUŽI ZAOSTÁVAJÍ ZA ŽENAMI PŘIBLIŽNĚ 3,5 ROKU

V roce 2025 měly ženy, které se dožily 65 let věku, naději v průměru žít ještě dalších 20,8 roku. U 65letých mužů to bylo 17,1 roku. Za posledních 20 let (od roku 2005) se naděje dožití v tomto věku zvýšila u mužů o 2,7 roku, u žen o 2,9 roku. V porovnání s předchozím rokem 2024 se naděje dožití 65letých mužů zvýšila o 0,14 roku, u stejně starých žen o 0,01 roku. Mezi lety 2005 a 2025 rozdíl v naději dožití žen a mužů ve věku 65 let fluktuoval většinou mezi 3,3 a 3,8 roku s výjimkou let 2020 a 2021, kdy byla úmrtnost výrazně ovlivněna pandemií onemocnění covid-19. V roce 2021 klesla naděje dožití žen ve věku 65 let na 18,7 roku (oproti roku 2019 o přibližně 1,3 roku), u stejně starých mužů na 14,5 roku (oproti roku 2019 o 1,8 roku). Rozdíl mezi ženami a muži se tak v roce 2021 zvýšil na více než 4,1 roku, následně však opět klesl pod hodnotu 3,8 roku.

S rostoucím věkem se přirozeně naděje dožití postupně snižuje. Muži ve věku 80 let měli v roce 2025 naději dožití 7,8 roku (oproti předchozímu roku nárůst o 0,03 roku), u 80letých žen to bylo 9,4 roku (pokles o 0,08 roku). V takto vysokém věku meziroční přírůstky naděje dožití kolísají více než u mladších seniorů a mohou odrážet i různorodé epidemiologické podmínky jednotlivých let. Celkově se od roku 2005 naděje dožití osob ve věku 80 let zvýšila u mužů o 1,6 roku a u žen o 1,9 roku – to značí relativní nárůst 26 % u mužů a 25 % u žen. Ve věku 65 let přitom došlo ve stejném období k relativnímu nárůstu střední délky života u mužů o 18,7 % a u žen o 16,5 %. Úroveň úmrtnosti se tedy v průběhu posledních 20 let zlepšila jak u mladších, tak u starších seniorů, přičemž u starších osob o něco významněji.

NADĚJE DOŽITÍ VE VĚKU 65 LET V KRAJÍCH ČESKA VE DVOULETÉM OBDOBÍ 2024–2025 (roky)

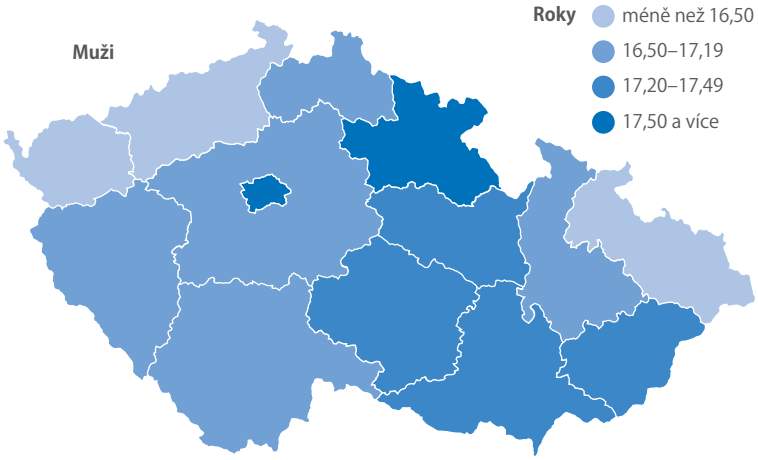

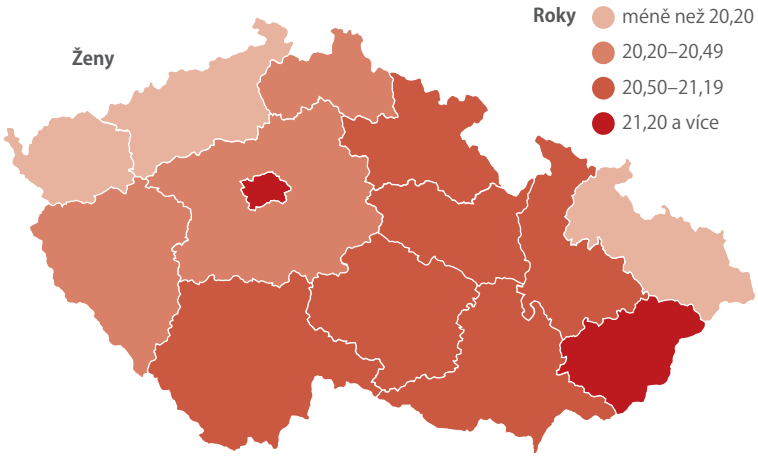

Zdroj: ČSÚ

JE PENZIJNÍ SYSTÉM V ČESKU DOBŘE NASTAVEN? BYLO BY VHODNÉ HO NĚJAK VYLEPŠIT?

V první řadě je třeba říci, že důchodový systém nelze vnímat odděleně. Ač to nemusí být na první pohled zřetelné, promítají se v něm mnohé aspekty – zdravotní stav populace, dostupné bydlení, počet nově narozených dětí, ale i produktivita práce, tedy výše výdělků a další.

Co se týče nastavení českého penzijního systému, je z hlediska Rady seniorů správný princip mezigenerační solidarity i to, že jde o průběžný systém. Český důchodový systém ale potřebuje především větší stabilitu, předvídatelnost a spravedlnost, a to nejen z hlediska výše odvodů.

Předvídatelnost v současnosti prakticky neexistuje, protože zásadní změny se očekávají v podstatě s každou vládou. Stabilita systému je stále více hledána na straně důchodců – pomalejším růstem penzí, vyšším důchodovým věkem, omezením předčasných důchodů či nižšími nově přiznávanými důchody. To může zakládat na problémy v budoucnu. Stárnutí společnosti je třeba financovat také na příjmové straně – širším zapojením daňových příjmů, podporou zaměstnanosti lidí ve vyšším věku a omezováním práce bez odpovídající účasti na důchodovém pojištění. Pomohlo by také vytvořit skutečné podmínky pro postupný odchod do důchodu, například prostřednictvím kratších úvazků a flexibilní práce.

LENKA DESATOVÁ
předsedkyně Rady seniorů ČR

Za nejdůležitější považujeme zajistit, aby důchody dlouhodobě nezaostávaly za růstem životních nákladů a aby jejich valorizace skutečně chránila kupní sílu seniorů. Současně je potřeba lépe ocenit lidi, kteří celý život pracovali, vychovávali děti nebo pečovali o blízké, často právě i za cenu snížení či ztráty vlastního výdělku.

NEJDÉLE ŽIJÍ DŮCHODCI V PRAZE

V období 2024–2025 (úmrtnostní tabulky, ze kterých vychází naděje dožití, jsou pro kraje sestavovány za dvouletá období) měli v krajském porovnání nejvyšší naději dožití obyvatelé na počátku důchodového věku v Praze, a to jak ženy, tak muži. Při zachování úmrtnosti na úrovni období let 2024–2025 by měli 65letí Pražané naději dožití dalších 18,3 roku a stejně staré Pražanky 21,8 roku. Druhou nejvyšší naději dožití měli muži v Královéhradeckém kraji (17,7 roku), ženy pak ve Zlínském kraji (21,3 roku), na dalším místě se umístil pro muže kraj Jihomoravský (17,4 roku) a pro ženy Kraj Vysočina (21,2 roku). Vyšší než celorepublikový průměr naděje dožití v období 2024–2025 (17,1 roku) měli 65letí muži ještě v Pardubickém kraji, v Kraji Vysočina, ve Zlínském a Plzeňském kraji. U žen to bylo v krajích Jihomoravském, Pardubickém, Královéhradeckém, Olomouckém a Jihočeském, přičemž celkově v Česku naděje dožití ve věku 65 let v období 2024–2025 činila 20,8 roku.

Naopak nejkratší naděje dožití ve věku 65 let byla ve stejném období zaznamenána v Ústeckém kraji. U mužů to bylo 15,7 roku, u žen 19,3 roku, tedy o 2,6, resp. 2,4 roku méně než v případě obyvatel Prahy. Druhou nejhorší úmrtnostní úroveň měli senioři ve věku 65 let v kraji Karlovarském (muži 16,2 roku a ženy 19,9 roku) a třetí v kraji Moravskoslezském (muži 16,4 roku a ženy 20,2 roku). Kraje se liší taktéž úrovní nadúmrtnosti mužů, tj. rozdílem mezi nadějí dožití mužů a žen. Nejnižší nadúmrtnost byla v období 2024–2025 zaznamenána v Královéhradeckém kraji, kde činila necelé 3,3 roku. Naopak nejvyšší byla převaha naděje dožití žen nad muži ve Zlínském kraji, kde dosáhla téměř 4,1 roku.

Regionální rozdíly v naději dožití byly v období 2024–2025 znatelné i u osob ve věku 80 let. Podobně jako mladší senioři, měli nejvyšší naději dožití při zachování úrovně úmrtnosti daného období 80letí muži i ženy v Praze (8,4 roku pro muže a 10,2 roku pro ženy). Druhou nejvyšší nadějí dožití ve věku 80 let se pyšnili muži v Královéhradeckém kraji (8,2 roku), ženy pak ve Zlínském kraji (9,6 roku), na dalším místě se umístil pro muže kraj Liberecký (necelého 8,0 roku) a pro ženy Pardubický kraj (9,6 roku).

2,6 roku

je rozdíl v naději dožití 65letých v Praze oproti Ústeckému kraji.

MÉNĚ NEŽ PŮLKA ZBÝVAJÍCÍHO ŽIVOTA JE VE ZDRAVÍ

Naděje dožití však neuvažuje zdravotní stav osob, tedy neříká nic o tom, v jakém zdravotním stavu daná osoba své další roky života prožije. K tomu je možné využít ukazatel střední délka života ve zdraví (z anglického healthy life years – HLY), který Eurostat definuje jako počet let, které by osoba měla prožít v dobrém zdravotním stavu (bez omezení zdraví a běžné aktivity). Tento ukazatel je každoročně dostupný na základě dat sbíraných v rámci šetření Životní podmínky EU-SILC a naměřené úmrtnosti. Často se používá právě pro osoby vstupující do důchodového věku 65 let. Podle údajů Eurostatu byla v roce 2024 délka života ve zdraví ve věku 65 let v Česku u mužů 7,8 roku a u žen 8,2 roku. To činilo přibližně 46 % celkové střední délky života 65letých mužů a necelých 40 % celkové střední délky života 65letých žen. Od roku 2005 se střední délka života ve zdraví v 65 letech shodně navýšila o 1,2 roku. V posledních 20 letech však docházelo ke značnému kolísání tohoto ukazatele. Nejvyšších hodnot dosahoval v polovině druhé dekády tohoto století, kdy pro muže ve věku 65 let činil 8,5 roku, pro stejně staré ženy to bylo 9,3 roku.

V rámci států Evropské unie byla střední délka života ve zdraví obyvatel Česka v roce 2024 podprůměrná, a to jak u mužů, tak u žen. Průměr EU činil pro 65leté muže 10,0 roku a pro stejně staré ženy 10,5 roku. Nejvyšší střední délku života ve zdraví ve věku 65 let měli v daném roce Švédi (14,3 roku) a Švédky (14,2 roku), nejnižší naopak muži i ženy z Lotyšska (3,9 a 4,5 roku).

STŘEDNÍ DÉLKA ŽIVOTA VE ZDRAVÍ VE VĚKU 65 LET (roky)

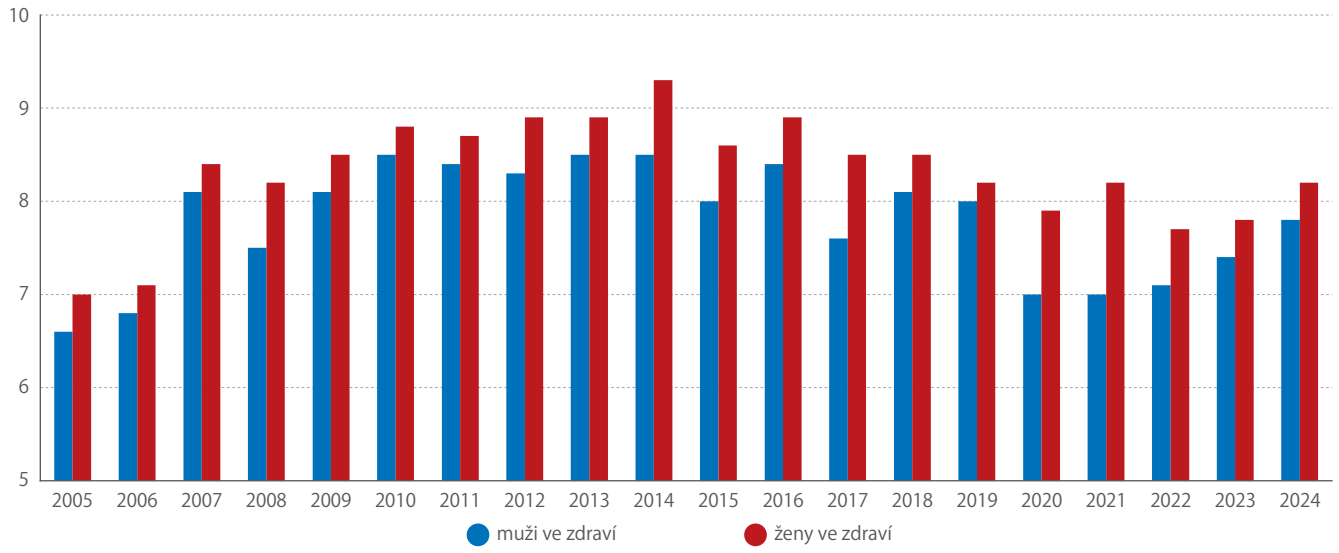

Zdroj: ČSÚ

Kdo zaplatí náklady na důchody

Může zahraniční migrace zajistit finanční udržitelnost důchodového systému?

TOMÁŠ FIALA
katedra demografie, Fakulta informatiky a statistiky VŠE Praha

Stárnutí populace se stává velkou výzvou pro důchodové systémy mnoha evropských (ale i dalších) zemí. Česká republika v tom není výjimkou. Jedním z opatření, která mají za cíl mírnit nesoulad mezi vzrůstajícími náklady na vyplácení důchodů a klesajícím počtem osob v produktivním věku, jež do systému přispívají svými výdělky, je zvyšování věku odchodu do důchodu. To se však setkává s negativními reakcemi části veřejnosti, a tedy také s rizikem, že politici, kteří zvýšení věku pro odchod do důchodu navrhnou, přijdou o hlasy svých voličů. Proto se hledají i jiné možnosti, jak dostatek financí pro důchodový systém zajistit. Mezi nimi se občas objeví i názor, že nedostatek pracujících osob by bylo možné nahradit migranty ze zahraničí. Je ale něco takového vůbec možné? Kolik by těch migrantů muselo být, aby vyrovnali rozšiřující se nepoměr mezi počtem těch, kteří z důchodového systému finance čerpají, a těch, kteří do něj přispívají?

JEDEN DŮCHODCE NA DVA PRACUJÍCÍ

Pro odhad finančního zatížení průběžného důchodového systému je nutné znát vzájemný poměr počtu osob pobírajících starobní důchod k počtu osob přispívajících do systému. Tento poměr je možno odhadnout jako poměr počtu osob v poproduktivním (důchodovém) věku a počtu osob v produktivním věku. (V anglické terminologii se používá termín Old-age dependency ratio – OADR.) Za dolní hranici produktivního věku je v dnešní době rozumné považovat 20 let. Na rozdíl od standardní definice uvedeného ukazatele, kdy je za horní hranici produktivního věku

POČET OSOB V POPRODUKTIVNÍM VĚKU NA 100 OSOB V PRODUKTIVNÍM VĚKU (1960–2025)

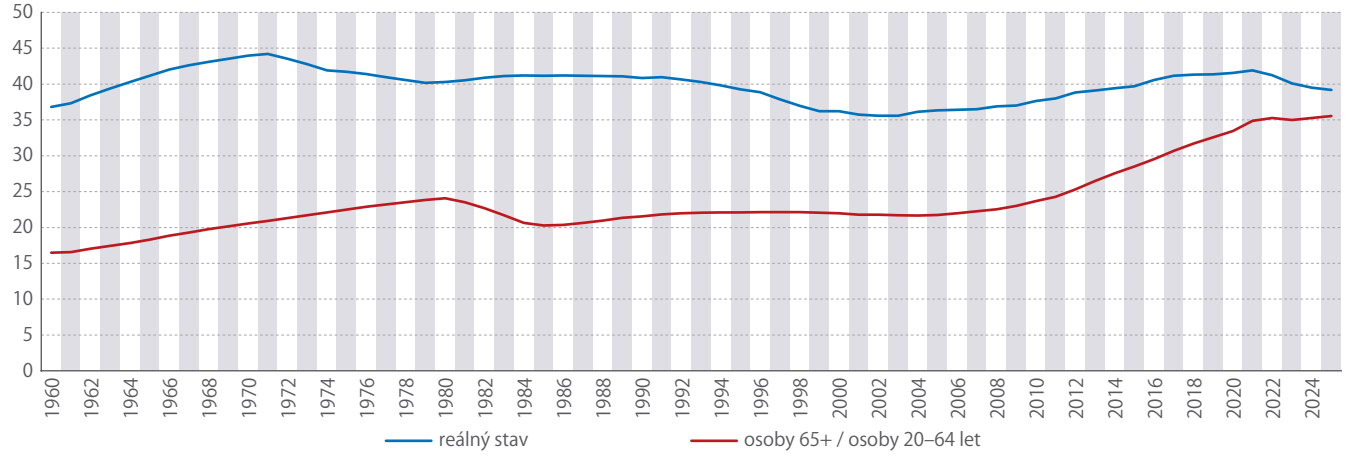

Zdroj: Tomáš Fiala, VŠE

POČET OSOB V POPRODUKTIVNÍM VĚKU NA 100 OSOB V PRODUKTIVNÍM VĚKU (projekce při úhrnné plodnosti 1,4 a ročním migračním saldu 40 tisíc osob)

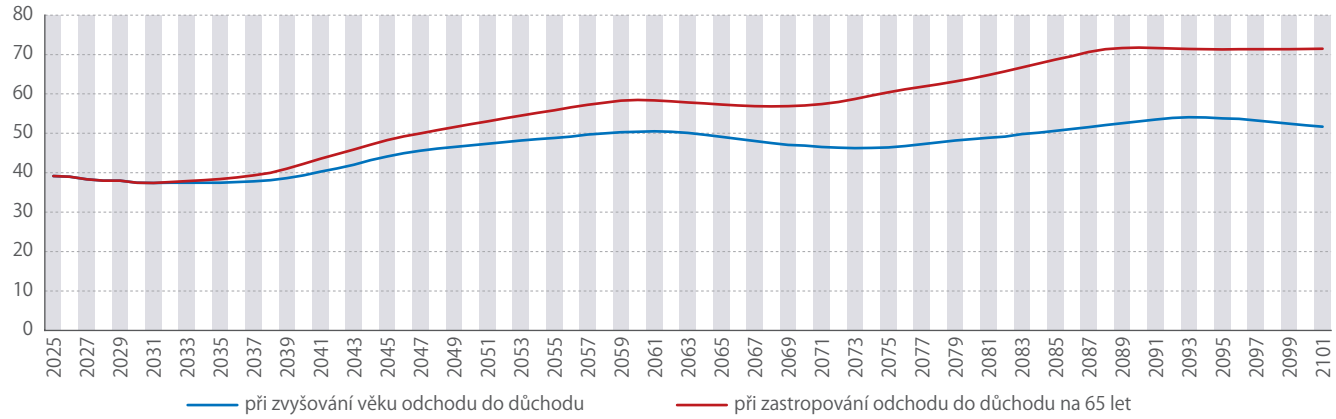

Zdroj: Tomáš Fiala, VŠE

(tj. dolní hranici poproduktivního věku) považován vždy věk 65 let, budeme v případě Česka uvažovat upravený poměr, kdy horní hranice produktivního věku je flexibilní – rovná důchodovému věku v daném okamžiku s rozlišením důchodového věku mužů a žen. Pro jednoduchost uvažujeme, že všechny ženy měly 2 děti. Tedy například na konci roku 1995 (při tehdejším důchodovém věku 60 let pro muže a 55 let pro ženy se 2 dětmi) se jedná o poměr počtu 60letých a starších mužů a 55letých a starších žen ku počtu 20–59letých mužů a 20–54letých žen. Naproti tomu na konci roku 2015 (kdy byl již důchodový věk mužů 63 let a žen se 2 dětmi 60 let) se uvažuje poměr počtu 63letých a starších mužů a 60letých a starších žen ku počtu 20–62letých mužů a 20–59letých žen

Hodnota poměru počtu osob v poproduktivním a produktivním věku se v Česku od roku 1960 drží poměrně stabilně v blízkosti 40 %. K mírnému snížení došlo mezi lety 1996 a 2005, kdy se projevilo uzákonění postupného zvyšování důchodového věku. Vzhledem k demografické situaci se však podíl důchodců opět začal rychle zvyšovat a po roce 2015 se vrátil na obvyklou úroveň 40 %. S určitou mírou zjednodušení tedy lze říci, že v posledních zhruba šedesáti letech připadali stabilně na jednoho důchodce o něco více než dva pracující. Otázka ovšem je, zda tento stav vydrží i do budoucnosti.

POTŘEBOVALI BYCHOM 5,5 MILIONU MIGRANTŮ

Aktuální demografická situace není pro budoucí vývoj příliš příznivá. V roce 2025 se v Česku narodilo nejméně dětí v historii statistického sledování a úhrnná plodnost klesla na 1,28 dítěte na jednu ženu. Seniorů ve věku 65 a více let u nás na konci loňského roku žilo 2,273 milionu a jejich počet se v příštích letech bude dále zvyšovat. V roce 2050 by jich měly být již více než 3 miliony a na konci století by se jejich počet mohl blížit 3,5 milionu.

I v případě, že bychom optimisticky předpokládali, že se úhrnná plodnost do roku 2030 zvýší na 1,40 dítěte na jednu ženu, a do roku 2050 dále vzroste

ROČNÍ MIGRAČNÍ SALDO POTŘEBNÉ PRO UDRŽENÍ POMĚRU OSOB V POPRODUKTIVNÍM VĚKU KU OSOBÁM V PRODUKTIVNÍM VĚKU NA ÚROVNI 40 % (počty osob)

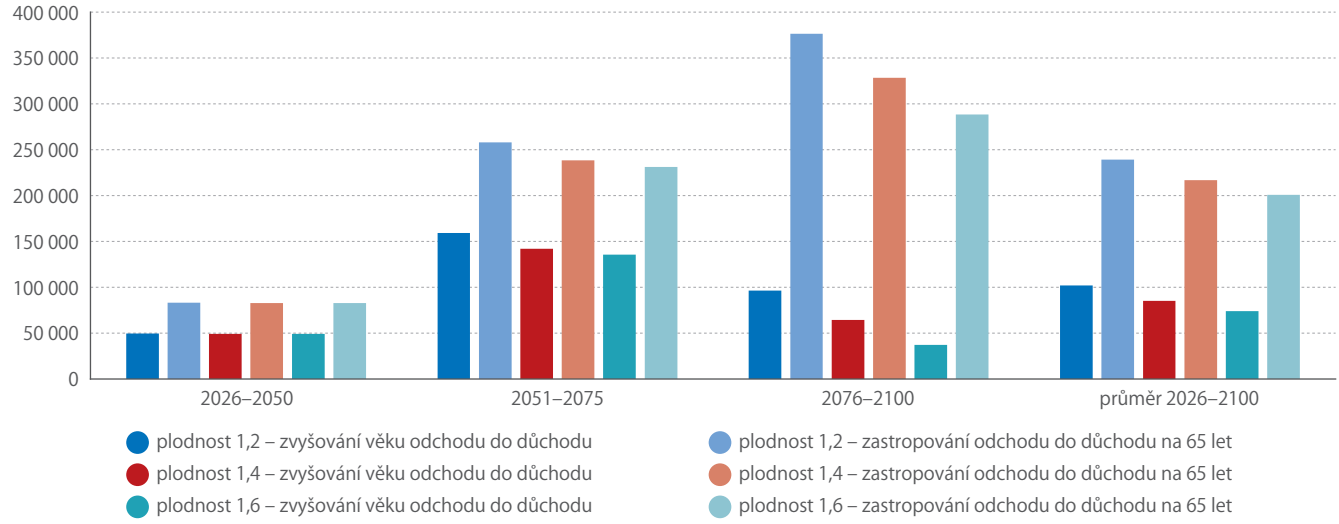

Zdroj: Tomáš Fiala, VŠE

JAKÉ PODMÍNKY BY MUSELY BÝT SPLNĚNY, ABY SE DŮCHODOVÝ VĚK V ČESKU MOHL ZVÝŠIT NAD 67 LET?

MARTIN POTŮČEK
předseda Odborné komise pro důchodovou reformu (2014–2017)

Naše komise navrhla (a Parlament uzákonil) flexibilní způsob stanovení věku odchodu do důchodu. Ten byl ovšem vládou nedávno zrušen. Naše zákonná úprava neurčovala tento věk mechanicky arbitrárně předem. Brala do úvahy očekávanou střední délku života pojištěnců ve věku 25 až 54 let připravujících se na důchod, míru jejich naděje dožití ve zdraví i vývojové trendy na trhu práce. Podle věcné analýzy Ministerstva práce a sociálních věcí založené na dostupné evidenci předpokládala případnou změnu ustanovení o důchodovém věku tak, aby noví důchodci měli už patnáct let dopředu zaručeno pobírání důchodu v průměru po další čtvrtinu svého života.

Návrat k takové adaptabilní zákonné úpravě by vyloučil rozkmitávání důchodového systému nepoučenými zásahy, častými novelami novel jen na základě jednostranných politických doktrín či bezprostředních fiskálních tlaků. To snižuje už tak nízkou důvěryhodnost veřejného důchodového pojištění a zasévá mezi občany nejistotu o jejich budoucím zajištění ve stáří.

na 1,60, budeme na udržení poměru mezi osobami v poproduktivním a produktivním věku na současné úrovni 40 : 100 potřebovat doplňovat stavy obyvatel v produktivním věku z externích zdrojů, tedy migrací. Pokud bychom ponechali stávající systém postupného navyšování věku odchodu do důchodu (přičemž by se po roce 2030 nárůst zpomalil na 1 měsíc pro každý další ročník narození a v roce 2100 by důchodový věk činil 70 let 5 měsíců), stačilo by do roku 2050 mít migrační přírůstek 49 tisíc osob ročně. Jestliže by se však horní hranice odchodu do důchodu zastropovala po roce 2030 na 65 letech, zvýšila by se každoroční potřeba migrantů na 83 tisíc.

Mezi lety 2051 a 2075, kdy budou pobírat důchod silné ročníky tzv. Husákových dětí, by bylo i při zvyšování věkové hranice odchodu do důchodu nutné mít migrační přírůstek 135 tisíc osob a při zastropování důchodové hranice na 65 letech dokonce 231 tisíc osob ročně. To jsou pochopitelně naprosto nerealistické počty.

Rozdíl mezi postupným zvyšováním věku odchodu do důchodu a zafixováním na 65 letech by se nejvíce projevil v posledním čtvrtstoletí. V tu dobu totiž začnou pobírat penze i migranti, kteří k nám přicházeli „doplnit stavy“ v první půlce století. Při průběžně rostoucí hranici důchodového věku by na vyrovnání nepoměru mezi důchodci a pracujícími stačil migrační přírůstek jen 37 tisíc osob ročně, kdybychom ji však zafixovali na 65 letech věku, potřeba by vystoupala na 288 tisíc. V průměru za celá tři následující čtvrtstoletí vychází průměrná roční potřeba migračního salda na 74 tisíc osob při navyšování důchodové hranice a na 201 tisíc při zafixování na 65 letech. Vzhledem k tomu, že v posledních dvou letech se roční migrační saldo pohybuje pouze okolo 40 tisíc, není reálné, že by se vznikající zvyšování poměru mezi příjemci důchodů a přispěvateli do důchodového systému podařilo přílivem migrantů zvrátit. I při zvýšení úhrnné plodnosti do roku 2050 na 1,6 a při pokračujícím zvyšování důchodového věku do roku 2100 na 70 let 5 měsíců by potřebné úhrnné migrační saldo do konce století muselo v Česku dosáhnout více než 5,5 milionu osob. Takový počet lidí by bylo Česko stěží schopno přijmout a integrovat.

3,5 milionu
seniorů nad 65 let bude žít v Česku na konci století.

CO NÁS ASI ČEKÁ

Jaké jsou tedy realistické scénáře budoucího vývoje? Při úhrnné plodnosti 1,4 dítěte na jednu ženu a stabilním migračním saldu 40 tisíc osob ročně by v případě, že zůstane zachováno postupné zvyšování věku odchodu do důchodu, u nás v roce 2100 žilo asi 52 osob v poproduktivním věku na 100 osob v produktivním věku. Pokud bychom ovšem důchodovou hranici ponechali na úrovni 65 let, zvýšil by se poměr mezi poproduktivními a produktivními až na 71 ku 100. Na konci století by tedy byl téměř dvojnásobný v porovnání s aktuální situací. Jakým způsobem by v takové situaci bylo možné ufinancovat důchody, je otázkou.

ÚHRNNÉ MIGRAČNÍ SALDO DO KONCE STOLETÍ (miliony osob)

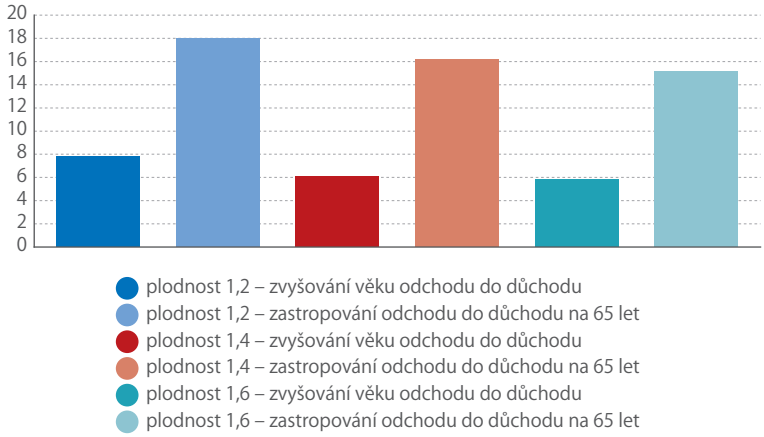

Zdroj: Tomáš Fiala, VŠE

Přání jsou nekonečná a zdroje vždycky omezené

Jak správně nastavit důchodový systém? Jak zajistit, aby byl spravedlivý? O tom jsme hovořili s bývalým předsedou poradního orgánu vlády pro penzijní reformu Vladimírem Bezděkem.

Foto: Tereza Koutecká

S jakými statistickými daty pracují experti při nastavování důchodového systému?

Pro řízení důchodového systému jsou v prvé řadě třeba data demografická. A to nejen aktuální, ale zejména projekce na poměrně dlouhý horizont padesát až sedmdesát let. Dále jsou to data makroekonomická, konkrétně výkon ekonomiky, produktivita, tempo hospodářského růstu, zaměstnanost v jednotlivých věkových kategoriích. Z nich se sestaví prognóza do budoucna a vše dohromady vytvoří základ, na kterém se pak projektuje bilance důchodového systému.

Která data nám k lepšímu nastavení důchodového systému ještě chybí?

V případě bilance celkového státního důchodového systému jsou stávající modely už poměrně pokročilé a přesné. Prostor pro zlepšení datové základny ale vidím v mikroekonomické oblasti. Například pro odhady a modelování toho, jak se v nějak nastaveném důchodovém systému bude dařit jednotlivým konkrétně definovaným skupinám. Třeba podle typu pracovní kariéry, zda ji přerušila mateřská dovolená nebo nezaměstnanost, jestli lidé nějaký čas pracovali

mimo Českou ekonomiku, jestli využívali zkrácené pracovní úvazky... Na takové mikromodely by bylo vhodné se zaměřit.

Je pro důchodový systém větší problém stárnutí populace, nebo nízká porodnost?

Ono to spolu souvisí. Protože stárnutí populace je způsobeno jednak nízkou porodností a jednak tím, že roste naděje dožití. Nízká porodnost je tak součástí stárnutí. Nicméně si myslím, že větší problém je nízká porodnost, pokud bude trvat dlouhou dobu. Protože na rostoucí naději dožití lze reagovat prodlužováním věkové hranice pro odchod do důchodu. Ale jestli se nebudou rodit děti, tak za dvacet až třicet let nebudou na trhu práce mladí lidé. Pak nám prodlužování věkové hranice moc nepomůže, protože do systému nebude mít kdo přispívat.

Co všechno by měl starobní důchod pokrýt? Jakou životní úroveň by měl zajistit?

Důchodová problematika je plně v kompetenci národních států, nepodléhá žádné jednotné politice závazné třeba pro členské země EU. Existují úmluvy Mezinárodní organizace práce, které definují minimální úroveň státního důchodu ve vztahu k průměrným mzdám pro příjmově typizovaného jedince, který po nějakou dobu pracuje a odvádí pojistné. Pokud vím, tak Česká republika tyto minimální závazky plnila a plní. I když jsme v tomto ohledu ve srovnání s jinými zeměmi spíše na chvostu pelotonu.

Otázku jde ale také otočit. Jedno z pravidel ekonomie říká, že přání jsou nekonečná a zdroje jsou vždy omezené. Většina lidí by asi chtěla, aby důchod byl co nejvyšší a zaplatilo se z něho co nejvíce oprávněných i takzvaně luxusních výdajů. Na druhé straně ovšem narážíme na rozpočtová omezení. Pak je také otázkou, co může a má zajistit státní povinný důchodový systém, a na co si dokážou občané naspořit sami.

Kolik by si měl člověk na důchod našetřit?

Neexistuje jedna paušální odpověď. Lidé se výrazně liší, třeba jenom tím, zda si během své ekonomické aktivity vyřešili bydlení. Velký rozdíl je, když odcházíte do důchodu ve svém, se splacenou hypotékou, nebo když bydlíte v podnájmu, který musíte každý měsíc hradit.

Já osobně si myslím, že by bylo dobré, kdyby vlastní soukromá úroveň příjmů ve stáří dosáhla aspoň jedné třetiny státní penze. Abychom z vlastního financovali minimálně čtvrtinu celkového příjmu. Dokud to bude méně, tak význam soukromého financování důchodů zůstane jen okrajový.

Máme v Česku pro budoucí růst soukromé složky důchodů dobře nastavené podmínky?

Letošní rok je mimo jiné ve znamení debaty o tom, jak upravit podmínky pro spoření ve třetím penzijním pilíři. Médii hodně rezonuje téma poplatků penzijních společností. Já jsem přesvědčený, že po třinácti letech existence modernizovaného systému tady prostor pro snížení poplatků existuje. Tím by se pro klienty bez jakýchkoli dalších změn zvýšila čistá míra výnosu.

My bychom však ještě navíc potřebovali, aby penzijní produkty byly nejen efektivnější, ale také, aby dosahovaly vyšší úrovně hrubých výnosů ještě před aplikací poplatků. Jenže to nám komplikuje existující legislativa, kterou se penzijní společnosti musejí řídit. V případě transformovaných fondů jsou penzijní společnosti povinny klientům každoročně garantovat, že se jejich výnos nedostane do záporných hodnot. Aby tomu dostály, tak investují převážně do aktiv s výhledem na jeden až dva roky, během nichž je velmi malá pravděpodobnost, že se propadnou a penzijní společnost bude muset z vlastních peněz kompenzovat klientovi ztrátu. Takto nízké riziko ovšem na druhé straně znamená velmi malý výnos.

V transformovaných fondech jsou přitom dnes stále ještě téměř dva miliony klientů a řada z nich je v relativně nízkém věku pod 45 let. Tito lidé budou v systému ještě 15 až 20 let. Kdyby se jejich vklady zainvestovaly do dlouhodobějších produktů, mohla by sice v některém roce jejich hodnota poklesnout, ale v delším horizontu by byl výnos významně vyšší.

V neposlední řadě je také důležité, aby do třetího pilíře vstupovali lidé co nejdříve, v co nejnižším věku. Byť třeba s malou částkou. Platí totiž základní investiční poučka, že čas je důležitější než velikost úložky. V horizontu dvaceti až třiceti let pravidelného investování nezáleží tolik na tom, jestli začnete s 500 nebo 1 000 korunami měsíčně. Bohužel, aktuálně do třetího pilíře vstupují lidé spíš až kolem věku 40 let. Takže jim utíká prvních deset až patnáct let času, který by mohl pracovat pro ně.

Může se stát, že investice některého účastnického penzijního fondu do rizikovějších aktiv nepřinese pokles hodnoty jen v ojedinělých letech, ale třeba i celkově za několik desítek let investování?

Je pravda, že charakter některých z účastnických fondů, typicky těch dynamických a alternativních, je rizikovější. To znamená, že zejména v kratším období vykazují větší volatilitu hodnoty aktiv.

Riziko je ale vyvažováno délkou časového horizontu a pravidelným nakupováním. Když ceny aktiv na trhu klesnou, tak se sice sníží hodnota vašich dosud nakoupených produktů, ale na druhou stranu zase dál nakupujete levně. V tom dlouhém čase se rizika kompenzují.

Důležité je také říci, že většina dynamických strategií je řízena na základě hypotézy životního cyklu. Tedy, čím víc se blížíte ke konci vašeho investičního horizontu, tím větší podíl aktiv se přesouvá z rizikovějších do méně rizikových produktů. Ve věku mezi 50 až 60 lety začne ve vašem portfoliu ubývat akcií či ETF fondů, a postupně se nahrazují investicemi do státních bondů nebo kvalitních firemních dluhopisů. To je také významná obrana vůči riziku znehodnocení úložek.

PAVEL ČERNÝ
oddělení marketingu a PR

Investovat finance na zajištění budoucí penze by lidé měli začít hned z první pravidelné výplaty.

Ing. Vladimír Bezděk, M.A.

Předseda představenstva investiční společnosti Avant. Téměř 30 let působil v oblasti veřejných financí a důchodového systému. Vedl dvě komise, které se zabývaly reformou důchodového systému. Následně přešel do soukromého finančního sektoru a pracoval na vedoucích pozicích v pojišťovně Aegon, slovenské Generali pojišťovně, Penzijní společnosti České pojišťovny a ČSOB Pojišťovně. Součástí týmu společnosti Avant je od roku 2020.

V jakém poměru by měly být nároková a zásluhová složka státní penze?

Zde se mísí dva různé koncepty pojetí spravedlnosti. Mnoho lidí by asi souhlasilo s tím, aby výše důchodu ve stáří co nejvíce odpovídala tomu, jak moc si daný jedinec vydělával v aktivním věku a jak moc přispíval do systému na odvodech. Kdybychom se ale stejných lidí zeptali, zda souhlasí s tím, aby státní důchod garantoval nějakou minimální úroveň příjmů, když člověk splní nějaký počet let placení do systému bez ohledu na to, kolik vydělával, asi by i na tuto otázku řada z nich odpověděla kladně. A to jsou přesně ty dva koncepty, které působí proti sobě. Je spravedlivé, aby důchod byl v přímém vztahu s tím, kolik člověk vydělával, ale zároveň je spravedlivé, aby garantoval nějaké minimum, z kterého se dá slušně žít.

Systém se snaží tyto dva protichůdné úhly pohledu nějak sloučit a sladit dohromady. Na našem důchodovém systému, který tady máme de facto od roku 1996, je poměrně zřetelně vidět, že spíše rostla váha garantovaného minima a o něco se snižovala váha příjmové závislosti. Nůžky mezi minimálním důchodem a částkou pobíranou v případě, že jste měli vysoké příjmy, se postupně uzavírají a pomalu míříme k něčemu, co lze s nadsázkou označit jako rovný důchod. Tento trend bude podle mého názoru do budoucna pokračovat. Vzhledem k demografickému vývoji a dalším okolnostem bude v našem státním důchodovém systému v čase dále erodovat vztah vůči výdělkům a bude se víc a víc zplošťovat relativní výše důchodu vůči průměrnému důchodu.

Která země má důchodový systém nastavený tak dobře, že bychom si ji mohli vzít za příklad?

Jsou země, kde před řešením zjevných tlaků, jako jsou demografie nebo ekonomický výkon, tolik nezavírali oči a dokázali reagovat relativně včas. Dnes z toho profitují. Poměrně zajímavý důchodový systém mají například v Holandsku. Státní povinný důchodový systém tam velmi dobře kombinují se silným systémem individuálního zabezpečení se na stáří, na němž významně participují zaměstnavatelé.

Ve Švédsku se na přelomu tisíciletí povedlo dohodnout na kompromisu v důchodovém systému a vedle silného státního pilíře tam vytvořili druhý pilíř s tříprocentním spořením. Nyní, po pětadvaceti letech už nastupuje první generace penzistů, jejichž důchod je nejenom státní, ale obsahuje i významnou složku z privátního pilíře. Také Švýcarsko poměrně dobře kombinuje státní důchodový systém s povinným a dobrovolným spořením.

Austrálie má státní důchodový systém téměř na bázi rovného důchodu. Ale vedle něj před asi dvaceti lety zavedli poměrně významnou motivaci pro zaměstnavatele, aby nabízeli zaměstnancům možnosti individuálního spoření na stáří. Tak si zajišťují zásluhovou část důchodů.

Cesta není v nahrazení jednoho systému druhým, ale v diverzifikaci. Je třeba dobře kombinovat oba principy, nechat je působit společně a dát jim čas a prostor. Ty země, které jsem jmenoval, navíc zavedly do svých důchodových systémů fondovou složku dříve, než na jejich ekonomiku dolehly ty největší potíže se stárnutím populace. To je pro ně nyní ohromná výhoda.

Co byste poradil člověku, který ve věku kolem 25 let právě nastupuje na trh práce? Jak by se měl zabezpečit na důchod, který je pro něj v tu dobu v nedohlednu?

Poradil bych dvě věci. Pokud má tu možnost, ať jde do zahraničí na zkušenou. Dělali to mladí lidé před 150 lety, a myslím, že je to důležité a přínosné i dneska. Otevřít se mezinárodním zkušenostem a rozšířit si rozhled. Naučit se fungovat v jiném prostředí a zdokonalit se v jazycích. Pak se vrátit do Čech. Navzdory všem problémům je pořád Česko velmi dobré místo pro život.

Druhá věc je začít si, ideálně hned z první pravidelné výplaty, alespoň něco málo dávat stranou na stáří a vybudovat si to jako mentální návyk. I kdyby to byla jen pětistovka. Až budou vydělávat víc, budou si ukládat víc. Důležitá je pravidelnost a dlouhodobost. Tím dají šanci svým úsporám fungovat delší dobu a získat výhodu díky složenému úročení.

Evropa investovala do staveb

Hospodářský růst v Česku i EU byl v druhém čtvrtletí významně podpořen investicemi.

KAROLÍNA ZÁBOJNÍKOVÁ
analytička ČSÚ

Druhá čtvrtina roku 2026 přinesla do EU oživení ekonomického růstu. Po stagnaci z prvního čtvrtletí vzrostl hrubý domácí produkt v EU mezičtvrtletně o 0,7 %. Meziroční přírůstek pak posílil na 1,4 %. Zvýšení mezičtvrtletního růstu HDP bylo plošné – jen v Rakousku došlo k poklesu o 0,1 % a v Rumunsku, Belgii a Francii ve 2. čtvrtletí HDP stagnoval. Desetinový mezičtvrtletní ekonomický růst zaznamenalo tradičně volatilní Irsko, výrazná oživení vykázaly Slovinsko (1,8 %), Litva (1,7 %) a Švédsko (1,6 %). V Česku HDP vzrostl mezičtvrtletně o 0,3 % a meziročně o 1,8 %.

Oživení mezičtvrtletního růstu v EU bylo pozitivně ovlivněno zahraniční poptávkou. Reálný přírůstek exportu posílil na 3,2 %, zatímco import rostl o 1,6 %. Po oslabení ze začátku roku si jen velmi mírný růst udržovala spotřeba (0,3 %). Naopak investice se po poklesu v prvním kvartálu v tom druhém opět mezičtvrtletně zvýšily.

Investiční aktivita byla v EU mezičtvrtletně vyšší o 0,5 % a meziročně vzrostla o 2,3 %. Z pohledu věcné struktury investic mezičtvrtletně rostly zejména výdaje v oblasti staveb (0,8 %). Podle dostupných údajů se ale v rámci EU mezičtvrtletně zvyšovaly jen investice do ostatních budov a staveb, tedy segmentu zahrnujícího infrastrukturní projekty, průmyslové budovy a další projekty nesloužící k bydlení. V pozici tahounů růstu mírně převažují novější členské země ve východním křídle unie. U investic do bydlení v EU došlo v prvních dvou letošních čtvrtletích k poklesu.

Mírně vyšší (0,5 %) byly i výdaje v rozsáhlé a rozmanité kategorii stroje, zařízení a zbraňové systémy. Ve srovnání s dynamickým loňským rokem se zde ale nárůst investic zbrzdil. V rámci jednotlivých zemí se samozřejmě situace liší, aktuálně ale celkový výsledek z EU táhne dolů Německo.

Po více než ročním období růstu se v druhém čtvrtletí zastavilo další zvyšování výdajů na produkty duševního vlastnictví (–0,1 %). Předchozí rozvoj a nynější ochlazení přitom byly patrné napříč Unií. Nešlo tedy jen o jednorázový vliv jediné země (často Irska), který je v této kategorii investic častý.

MEZIČTVRTLETNÍ RŮST VÝDAJŮ NA TVORBU HRUBÉHO FIXNÍHO KAPITÁLU V EU VE 2. ČTVRTLETÍ 2026 (%)

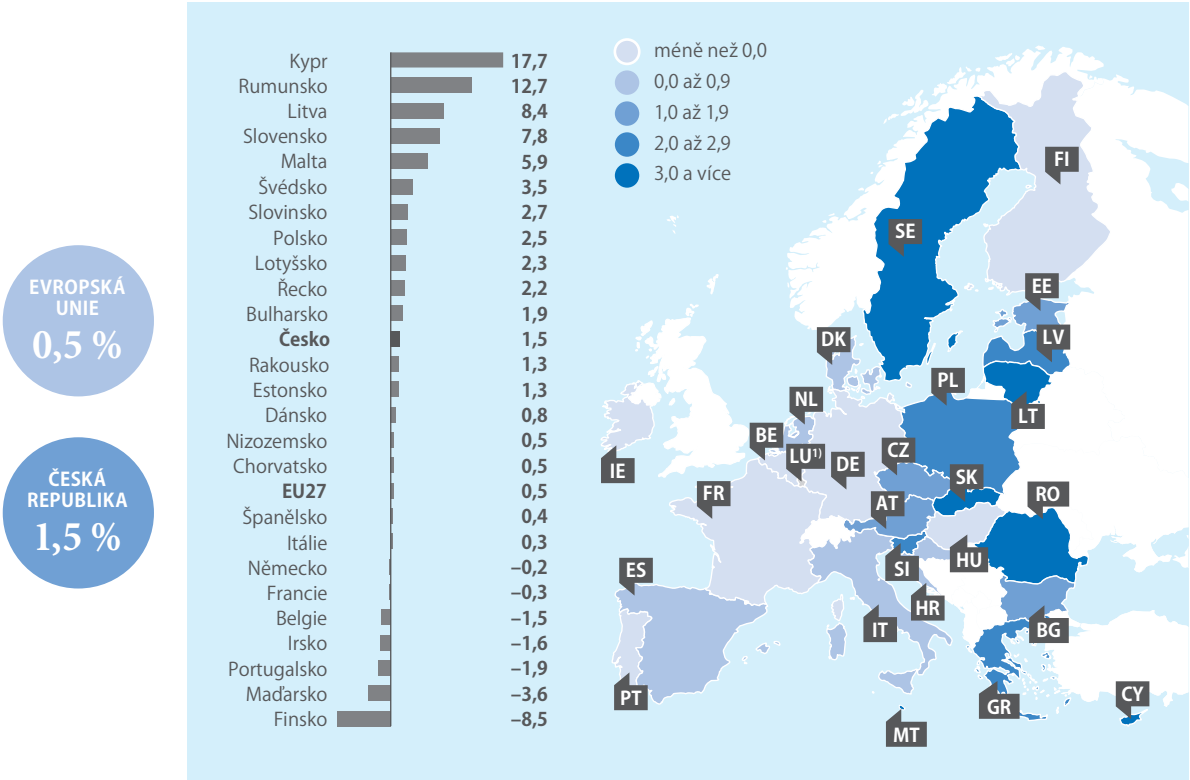

1)Údaj za Lucembursko není dostupný
Zdroj: Eurostat

Může se evropské zdravotnictví zhroutit?

Evropské zdravotnictví čelí paradoxu: přestože má kontinent nejvyšší koncentraci lékařů a sester na obyvatele na světě, potýká se systém s vážným přetížením.

Nová epizoda podcastu Stats in a Wrap od Eurostatu přináší věcný a střízlivý pohled na data, která tuto krizi popisují. Odborníci z Eurostatu, WHO a Evropské komise v diskuzi rozebírají, proč Evropě do roku 2030 hrozí nedostatek téměř milionu zdravotníků. Mezi hlavní příčiny patří stárnutí populace i samotného personálu – v průměru 30 % lékařů je starších 55 let. Situaci zhoršuje migrace a psychické vyhoření; výzkumy ukazují, že každý třetí lékař či sestra vykazuje symptomy deprese a čtvrtina trpí úzkostmi. Epizoda také upozorňuje na klesající zájem patnáctiletých o profesi sester a na nutnost zlepšení pracovních podmínek pro udržení personálu.

bit.ly/4ojJfzu

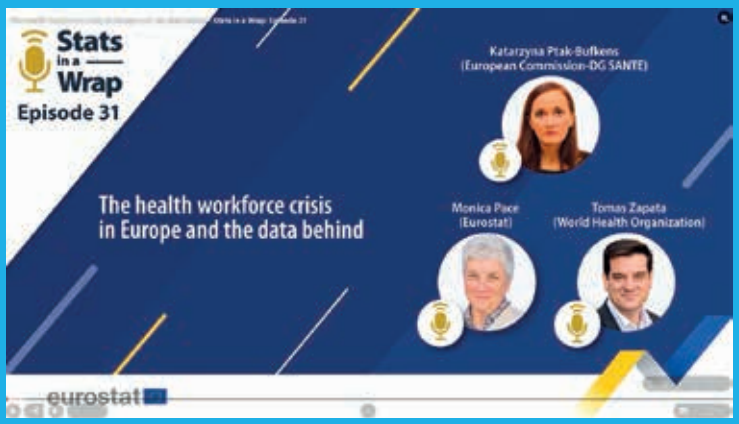

Vysokoškolské diplomy v EU častěji získávají ženy

Nejnovější statistiky Eurostatu ukazují, že mezi absolventy vysokých škol v Evropské unii nadále výrazně převažují ženy.

V roce 2024 získalo vysokoškolský diplom přibližně 4,5 mil. lidí, z nichž asi 2,6 mil. tvořily právě ženy. Data zároveň odhalují výrazné rozdíly mezi jednotlivými studijními obory. Ženy dominovaly zejména v oblasti vzdělávání, zatímco muži si zachovali převahu v technických a technologických směrech. Vyrovnané zastoupení obou pohlaví bylo zaznamenáno pouze v oborech služeb a zemědělství.

bit.ly/4cczoa6

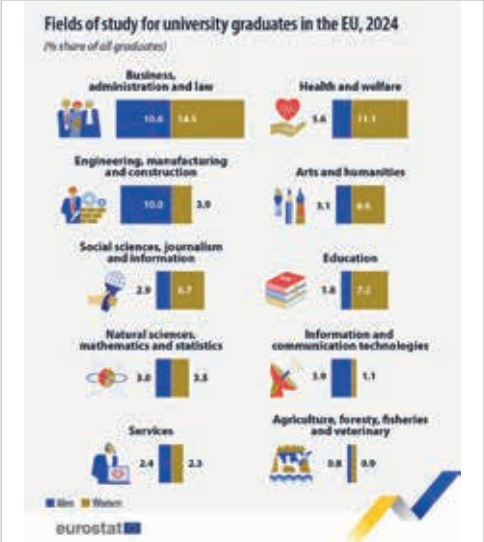

Kostarika v číslech

Jak vypadá současná Kostarika z pohledu statistik? Přehledně zpracovaný soubor infografik a statistických ukazatelů představuje základní charakteristiky země a zachycuje její demografický, sociální i ekonomický vývoj.

Publikace ukazuje, že v polovině roku 2025 žilo v Kostarice téměř 5,2 milionu obyvatel. Vedle aktuálních údajů přináší také populační projekce, které naznačují pokračující proces stárnutí obyvatelstva. Demografické změny budou v budoucnu ovlivňovat například zdravotnictví, sociální systém i trh práce.

Zajímavostí publikace je její grafické pojetí. Místo rozsáhlých tabulek nabízí mapy, schémata a ilustrace, které umožňují rychlou orientaci v datech. Publikace Kostarika v číslech 2025 tak představuje inspirativní ukázku toho, jak lze statistické informace zpřístupnit široké veřejnosti srozumitelnou a atraktivní formou.

bit.ly/4qytWEe

Vývoz piva z EU slábne

V roce 2025 vyvezla EU do zemí mimo EU 3,2 mld. litrů piva obsahujícího alkohol, což představuje ve srovnání s rokem 2024 pokles o 11 %. Na straně dovozu byl zaznamenán meziroční nárůst 6 %, přičemž do EU bylo ze zemí mimo EU dovezeno v loňském roce 0,5 mld. litrů piva.

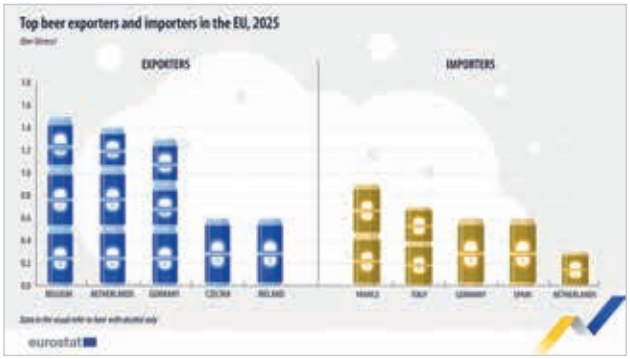

Největším vývozcem piva mezi zeměmi EU byla Belgie s celkovým objemem 1,5 mld. litrů (v rámci EU i mimo ni). Na druhém místě se umístilo Nizozemsko (1,4 mld. litrů), následované Německem (1,3 mld. litrů), Českem a Irskem (shodně 0,6 mld. litrů).

Pokud jde o dovoz, byla v roce 2025 největším dovozcem piva obsahujícího alkohol Francie s 0,9 mld. litrů. Dalšími významnými dovozci byly Itálie s více než 0,7 mld. litrů, a dále Německo a Španělsko (shodně po 0,6 mld. litrů) a Nizozemsko s 0,3 mld. litrů.

bit.ly/4wTzLxH

Do školy pěšky, do práce taxíkem

V Jižní Africe zůstává pro většinu obyvatel hlavním způsobem cestování pozemní doprava.

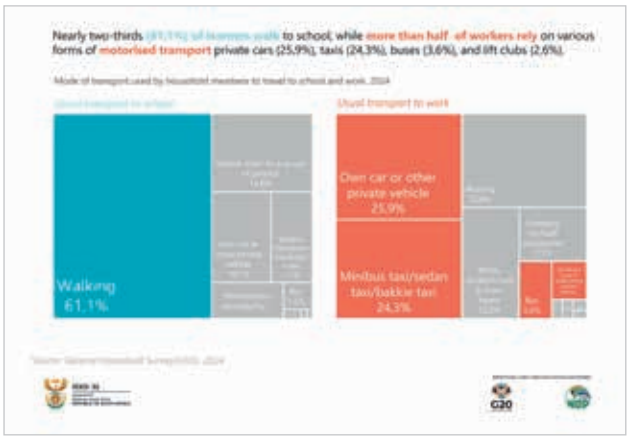

Nejnovější údaje z General Household Survey 2024 ukazují výrazné rozdíly mezi tím, jak se lidé dopravují do školy a do zaměstnání.

Téměř dvě třetiny žáků (61,1 %) chodí do školy pěšky. Dalších 14,8 % využívá dopravu zajištěnou rodiči, 10,1 % cestuje osobním automobilem, 7,1 % taxíkem a pouze 1,5 % autobusem. U pracujících je situace odlišná. Pěšky do zaměstnání dochází necelá čtvrtina zaměstnanců (22,8 %), zatímco více než polovina využívá některou z forem motorizované dopravy. Nejčastěji jde o osobní automobily (25,9 %) a taxíky (24,3 %), menší podíl připadá na autobusy (3,6 %) a spolujízdu (2,6 %).

Průzkum zároveň upozorňuje na finanční náročnost dopravy. Podle statistik tvořily výdaje na dopravu 15,3 % celkových spotřebních výdajů domácností, což z ní činí třetí nejvýznamnější výdajovou kategorii v zemi po výdajích na bydlení a potraviny.

bit.ly/46pM8Xi

Nejméně turistů mířilo do Pardubického kraje

Cestovní ruch v tomto regionu v roce 2024 vyprodukoval hrubou přidanou hodnotu ve výši pouze 5,4 mld. Kč.

HANA KOŤÁTKOVÁ
Krajská správa ČSÚ v Liberci

Cestovní ruch je jedním z významných průřezových odvětví, které propojuje celou řadu oborů. Ovlivňuje nejen ekonomický rozvoj daného území, ale jeho význam zasahuje také do oblasti sociální, kulturní, vzdělávací a ekologické. Na tvorbě hrubé přidané hodnoty (HPH) Česka se cestovní ruch v roce 2024 podílel 2,44 % a hrubá přidaná hodnota tohoto sektoru činila 179,8 mld. Kč (meziročně o 10,1 % více). V oboru pak bylo zaměstnáno 233,4 tisíce osob, 4,3 % zaměstnaných, tedy každý 23. pracující obyvatel Česka. Podíl na tvorbě hrubého domácího produktu v národním hospodářství dosáhl 2,50 %.

V regionálním srovnání se v roce 2024 na tvorbě republikové hrubé přidané hodnoty cestovního ruchu největší měrou podílelo hlavní město Praha (34,9 %, tj. 62,8 mld. Kč), nejméně pak Pardubický a Liberecký kraj (shodně 3,0 %, tj. 5,4 mld. Kč). Meziročně nejvyšší přírůstek HPH cestovního ruchu evidoval Karlovarský kraj (+14,3 %) následovaný Jihočeským (+13,8 %) a Středočeským regionem (+12,2 %). Více než 10% nárůst vykázaly také Kraj Vysočina a dále kraje Moravskoslezský, Ústecký a Jihomoravský.

Význam cestovního ruchu pro hospodářství na úrovni krajů lze vyjádřit i podílem na celkovém objemu hrubé přidané hodnoty za všechna odvětví v daném regionu. Nejvyšší hodnoty vykazuje dlouhodobě Karlovarský kraj, ve kterém v roce 2024 cestovní ruch tvořil 5,1 % regionální hrubé přidané hodnoty

POČTY HOSTŮ V HUZ V ČESKU V ROCE 2025 PODLE KRAJŮ (tis.)

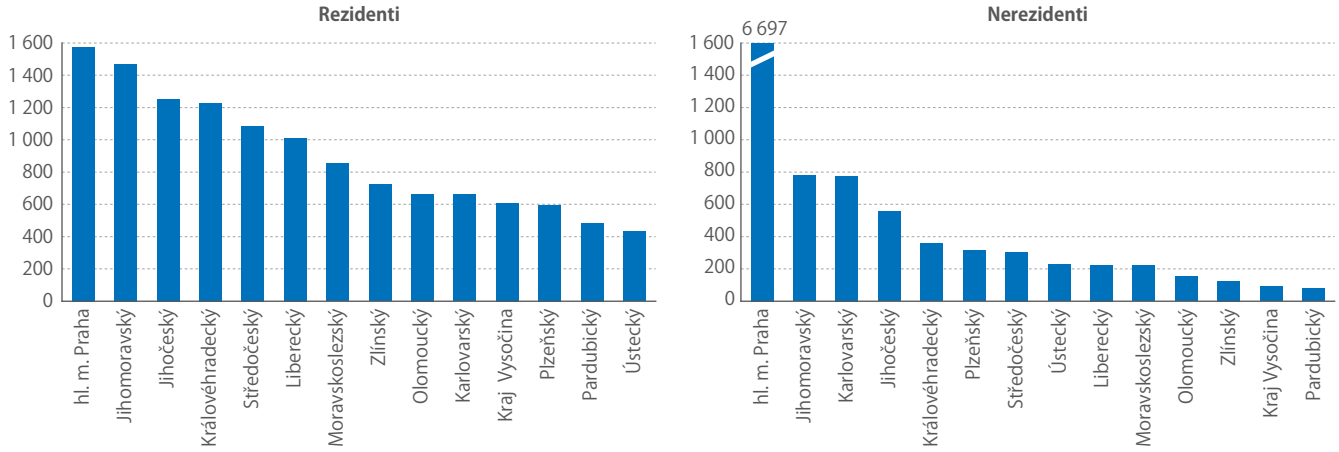

Zdroj: ČSÚ

(6,2 mld. Kč). Druhý nejvyšší podíl vykázalo hlavní město Praha (3,2 %). Naopak nejméně se cestovní ruch podílí na celkovém objemu HPH Pardubického a Středočeského kraje (shodně 1,8 %).

Na celkové zaměstnanosti se cestovní ruch nejvýrazněji podílel v Karlovarském kraji – přímo v turismu zde pracovalo 11 472 osob, což představovalo 8,7% podíl na zaměstnanosti v kraji, a v oboru zde působil zhruba každý jedenáctý pracující. Vyšší objem lidské práce je v tomto regionu tradičně spojen s poskytováním převážně lázeňských a wellness služeb, což vytváří široké spektrum pracovních příležitostí. V hlavním městě Praze cestovní ruch zaměstnával 5,8 % osob, tj. každého sedmnáctého pracujícího.

PĚTIHVĚZDIČKOVÉ HOTELY JEN VE DVOU KRAJÍCH

Mezi podstatné ukazatele používané při hodnocení úrovně cestovního ruchu v dané oblasti patří množství a kvalita hromadných ubytovacích zařízení (HUZ). Základem pro posouzení tohoto ukazatele je počet hromadných ubytovacích zařízení a počet lůžek. Regionální rozložení hromadných ubytovacích zařízení a jejich lůžková kapacita jsou odvislé od atraktivity jednotlivých krajů. Svou roli pak sehrávají přírodní zajímavosti území, tj. pohoří (např. Krkonoše, Jizerské hory nebo Šumava), lázeňská místa a také kulturně historické památky, v jejichž koncentraci dominuje především hlavní město Praha.

Při porovnání kapacity hromadných ubytovacích zařízení napříč kraji Česka je zřejmé, že v roce 2025 působilo nejvíce těchto subjektů v Jihočeském kraji (1 241 zařízení), s mírným odstupem následoval kraj Královéhradecký (1 096 zařízení). Těsně pod tisícovou hranicí se s 995 zařízeními na třetí pozici umístil Jihomoravský kraj. Nejméně hromadných ubytovacích zařízení evidoval Pardubický kraj (365 zařízení), ve kterém bylo současně zaznamenáno i nejméně pokojů (7 400) a lůžek (21 101). Naopak nejvíce pokojů a lůžek bylo zjištěno v hlavním městě Praze. Zde 831 hromadných ubytovacích zařízení disponovalo 43 892 pokoji s 95 700 lůžky. Praha zároveň vykázala nejvyšší „lůžkovost“, tj. 115,2 lůžka na jedno hromadné ubytovací zařízení.

Pokud je při srovnání počtu hromadných ubytovacích zařízení v rámci krajů Česka zohledněna jejich rozloha a lidnatost, pořadí se určitým způsobem změní. Nejvíce hromadných ubytovacích zařízení v přepočtu na 10 000 obyvatel se nachází v Karlovarském kraji (20,7 zařízení), za kterým se těsně umístil kraj Liberecký (20,5 zařízení) a dále Královéhradecký (19,8 zařízení). Naproti tomu nejnižší hodnota byla zjištěna v Moravskoslezském kraji (5,4 zařízení). V případě počtu hromadných ubytovacích zařízení soustředěných na 100 km² dominuje hlavní město Praha (167,5 zařízení), druhou pozici s 29,1 zařízení obsadil kraj Liberecký a třetí Královéhradecký (23,0 zařízení). Nejnižší koncentraci ubytovacích zařízení v rámci svého území evidoval Kraj Vysočina, ve kterém se na 100 km² nachází v průměru 6,7 HUZ.

Podle kategorie stojí z celkových 77 pětihvězdičkových hotelů v Česku téměř 68 % (52 hotelů) v hlavním městě Praze. S výrazným odstupem následuje Karlovarský kraj, ve kterém turistům slouží 12 pětihvězdičkových hotelů. V pěti krajích Česka (tj. Ústeckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Olomouckém a Moravskoslezském) nebyl evidován žádný hotel této kategorie. V zastoupení hotelů mají hlavní město Praha a Karlovarský kraj ve srovnání s ostatními regiony zcela výjimečné postavení – hotely v hlavním městě představují 67,7 % a v Karlovarském kraji 43,6 % místních ubytovacích kapacit. V ostatních 12 krajích dominují ve struktuře ubytovacích zařízení penziony. Jejich procentní zastoupení se pohybuje v intervalu od 36,5 % v Kraji Vysočina do 55,7 % v Jihomoravském kraji. Absolutně nejvíce penzionů však mohli návštěvníci využít v krajích Jihočeském (586 zařízení, 13,9 % všech penzionů v Česku) a Jihomoravském (554 zařízení, 13,2 %). Nejméně penzionů bylo evidováno v hlavním městě Praze (98 zařízení, 2,3 %). V Jihočeském kraji jsou návštěvníky velmi vyhledávané

HROMADNÁ UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ V ROCE 2025

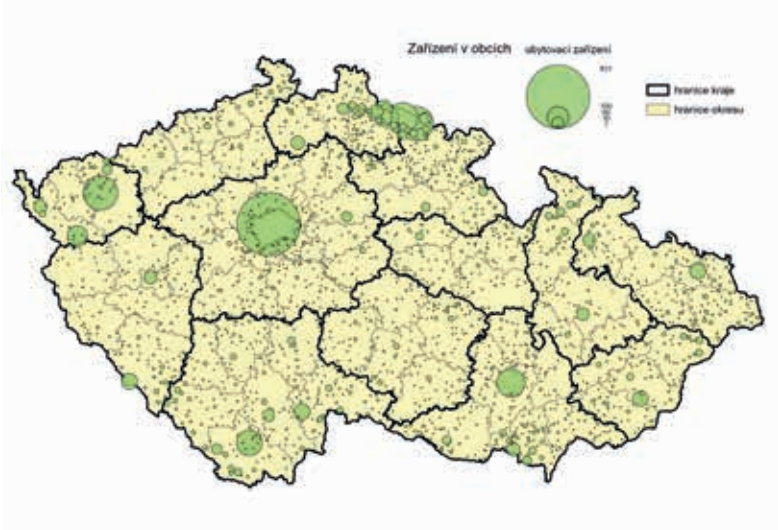

Zdroj: ČSÚ

POČTY HROMADNÝCH UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ V KRAJÍCH V ROCE 2025

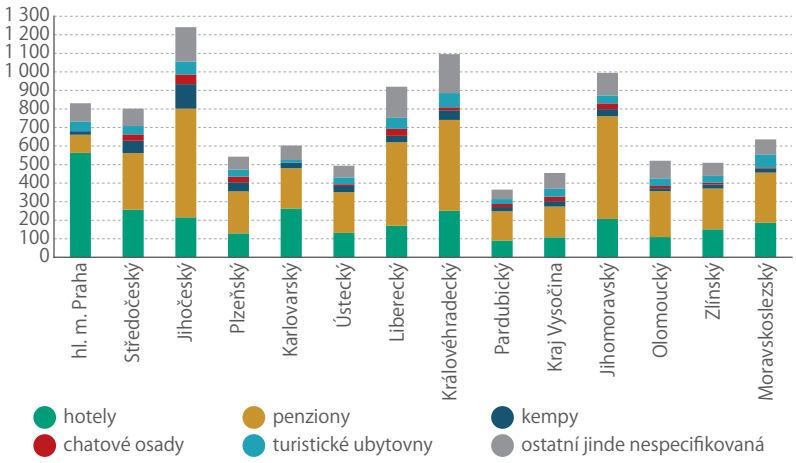

Zdroj: ČSÚ

kempy. Těch bylo v tomto regionu k dispozici 132, tedy 23,2 % všech kempů v Česku a 10,6 % ubytovacích zařízení kraje.

CIZINCI MÍŘÍ HLAVNĚ DO PRAHY

V průběhu roku 2025 do hromadných ubytovacích zařízení Česka přicestovalo celkem 23,5 milionu hostů, což meziročně přestavovalo nárůst návštěvnosti o 3,2 % (730 761 hostů). Výraznější přírůstek o 4,0 % nastal u zahraničních hostů, počet domácích návštěvníků vzrostl o 2,5 %. Meziroční nárůst celkové návštěvnosti zaznamenaly všechny kraje Česka.

Dominantní postavení v cestovním ruchu má dlouhodobě hlavní město Praha, kde podstatnou část z ubytovaných v HUZ tvoří cizinci. Hlavní město Praha se na celorepublikovém počtu hostů podílelo více než jednou třetinou a v roce 2025 jej navštívilo 8,3 milionu turistů (61,5 % ze všech návštěvníků z ciziny a 12,5 % z tuzemských návštěvníků). Druhý největší počet hostů ubytovaných v HUZ je typický pro Jihomoravský kraj (2,3 mil. hostů v roce 2025, podíl na celkové návštěvnosti Česka 9,6 %) a třetím nejnavštěvovanějším bývá obvykle Jihočeský kraj (1,8 mil. hostů, podíl 7,7 %). Z hlediska počtu přenocování se v žebříčku krajů po hlavním městě Praze (32,1% podíl) umístil v roce 2025 díky lázeňství Karlovarský kraj (9,2% podíl). V Karlovarském kraji jako jediném z mimopražských krajů ve skladbě hostů převažovali cizinci.

Nejpočetnějšími návštěvníky Česka byli v roce 2025 turisté z Německa (2,3 mil., tedy 21,2 % zahraničních návštěvníků). Na druhé pozici se umístili hosté z Polska (919,4 tis., 8,4 %) a na třetí hosté ze Slovenska (915,4 tis., 8,4 %).

Nejvyšší podíl turistů z Německa na celkovém počtu zahraničních návštěvníků vykázal Karlovarský kraj (65,4 %). Podíl návštěvníků z Polska dosáhl nejvyššího procenta v Královéhradeckém (29,5 %) a ze Slovenska ve Zlínském kraji (41,1 %).

Všichni návštěvníci v hromadných ubytovacích zařízeních Česka strávili průměrně 2,5 noci, a průměrná doba pobytu tak činila 3,5 dne. V případě domácích hostů byly hodnoty ukazatelů nepatrně vyšší, tj. 2,6 noci a 3,6 dne. Nejdéle zahraniční i domácí hosté pobývali v Karlovarském kraji (v prvním případě 3,9 noci, ve druhém 3,6 noci), v úhrnu všech návštěvníků pak průměrný počet přenocování v tomto kraji činil 3,8 noci. Nejkratší dobu strávili domácí hosté v hlavním městě Praze (1,7 noci), zatímco zahraniční turisté v Jihomoravském kraji (1,7 noci). V úhrnu za všechny hosty byla nejkratší doba pobytu zjištěna v Jihomoravském kraji (1,9 noci, tj. 2,9 dne).

35,8 % hostů, kteří v roce 2025 přenocovali v některém HUZ v Česku, využilo k ubytování čtyřhvězdičkový hotel. Dalších 23,7 % návštěvníků se ubytovalo v hotelech se třemi hvězdami a 12,4 % v penzionech. Ve většině krajů převažovaly v ubytování návštěvníků tří a čtyř hvězdičkové hotely, pouze v případě Pardubického regionu se hosté nejčastěji ubytovali v penzionech.

ČLÁNEK DO TÉTO RUBRIKY PŘIPRAVILA KRAJSKÁ SPRÁVA ČSÚ V LIBERCI

Tato správa zajišťuje:
- Terénní šetření v domácnostech a šetření cen na území 3 163 km^2,
- poskytování informací pro veřejnost, vydávání datových a analytických publikací zaměřených na Liberecký kraj,
- přípravu údajů o cestovním ruchu, kriminalitě a dopravních nehodách,
- zpracování výsledků voleb na území kraje.

K 31. 12. 2025 žilo na území Libereckého kraje 448 610 obyvatel. Ženy byly v populaci kraje zastoupeny z 50,8 %, podíl cizinců činil 9,2 %. Děti ve věku 0–14 let představovaly 15,0 % obyvatel kraje, osoby ve věku 15–64 let téměř 64 % a 21,2 % obyvatel připadlo na osoby ve věku 65 a více let.

Při Sčítání 2021 bylo na území kraje 98 458 domů, z toho 79 493 (80,7 %) obydlených. Mezi obydlenými převažovaly z 85,0 % rodinné domy, bytových domů bylo 12,2 %. Průměrné stáří obydlených domů s byty činilo 60,5 roku. V kraji bylo 227 144 bytů, z toho 82,6 % obydlených, více než polovina v bytových domech.

OTÁZKY PRO:

ŘEDITELKU KRAJSKÉ SPRÁVY DAGMAR DVOŘÁKOVOU

Které statistické údaje týkající se Libereckého kraje považujete za hodné pozornosti, přestože o nich mnoho lidí neví?
Liberecký kraj je výjimečný vzhledem ke své krajině, přírodním útvarům a kulturně historickým památkám. Cestovní ruch je důležitou součástí ekonomiky kraje. V porovnání s ostatními kraji vykazuje Liberecký nejvyšší podíl lesních pozemků, konkrétně 44,8 % celkové rozlohy v roce 2025. Současně se na jeho území nachází nejvyšší podíl zvláště chráněných území (35,2 % území). Liberecký kraj drží mezikrajské prvenství v podílu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů. Elektřina vyrobená (brutto) v našem regionu v roce 2025 prostřednictvím vodních, fotovoltaických a větrných elektráren představovala více než 70 % celkové krajské výroby.

Jak byste prostřednictvím statistických údajů charakterizovala „průměrného“ obyvatele Libereckého kraje?
Průměrnému obyvateli kraje je 43,5 roku, ženám 44,9 roku a mužům 42,0 roku. Novorození chlapci mají naději, že se dožijí 77,05 roku, děvčata pak 82,96 roku. Muži uzavírají první sňatek ve věku 34,9 roku a poprvé se rozvádějí v 44,9 roku. Ženy se poprvé vdávají ve věku 32,2 roku, první rozvod absolvují v 42,3 roku. Život obyvatel kraje nejvíce ohrožují nemoci oběhové soustavy. Průměrný obyvatel kraje s největší pravděpodobností pracuje ve službách (55,2 % zaměstnaných) nebo v některém z průmyslových odvětví (42,4 %). Jeho průměrná hrubá měsíční nominální mzda ve výši 47 771 Kč i medián mzdy 42 886 Kč se pohybují pod republikovou úrovní. Průměrný důchod (bez ohledu na typ) se přiblížil k hranici 20 000 Kč.

V PŘÍŠTÍM VYDÁNÍ:

Sport ve statistice

Statistika olympijských her
Statistika sportovců
Statistiky sportovišť
Jak Češi sportují

Český statistický úřad

STATISTIKA&MY

MĚSÍČNÍK ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU 10/2026
ROČNÍK 16, vychází 10x ročně
ELEKTRONICKÁ VERZE ČASOPISU: statistikaamy.csu.gov.cz

ADRESA REDAKCE: Český statistický úřad,
Na padesátém 81, 100 82 Praha 10
telefon: 274 054 248, e-mail: redakce@csu.gov.cz

REDAKCE: Michal Novotný (šéfredaktor), Pavel Černý (vedoucí redaktor), Eva Henzlerová, Karolína Zábojníková, Jan Cieslar, Jan Ernest, Dalibor Holý, Pavel Hortig, Jiří Kamenický, Petr Musil, Jaroslav Sixta

REDAKČNÍ RADA: Ing. Marek Rojíček, Ph.D. (předseda RR), Ing. Bc. Eva Krumpová, MBA, doc. Ing. Jaroslav Sixta, Ph.D., Ing. Pavla Trendová, Ing. Petr Musil, Ph.D., Ing. Jan Ernest, Ing. Mgr. Martin Zelený, Ph.D., Ing. Petr Böhm, Ph.D., Ing. Petra Kuncová, Egor Sidorov, Ph.D., JUDr. Veronika Zavoralová, MBA, Ing. Jaromír Makovec, Mgr. Jana Nechvátalová, Mgr. Marcela Ernest Jindrová, B.A., Ing. Michal Novotný, Mgr. Jan Cieslar

LAYOUT ČASOPISU: Veronika Wölfelová, Jana Chocholoušová

GRAFICKÁ ÚPRAVA: Tomáš Kubašta, Veronika Wölfelová
JAZYKOVÁ KOREKTURA: Tamara Wölfelová
FOTOGRAFIE: archiv ČSÚ, shutterstock.com, Tereza Koutecká, freepik.com

Máte-li zájem o bezplatný odběr časopisu, napište na e-mail: redakce@csu.gov.cz.

TISK: Jiří Bartoš – SLON, spol. s r. o.

VYDAVATEL: Český statistický úřad, csu.gov.cz,
ISSN 1804-7149, ev. č. MK ČR E 19925

PODMÍNKY PRO VYUŽÍVÁNÍ A DALŠÍ ZVEŘEJŇOVÁNÍ INFORMACÍ Z ČASOPISU STATISTIKA & MY:
bit.ly/3ddicBp

KALENDÁŘ: Rychlé informace

LISTOPAD 2026

4 ST

Předběžný odhad indexu spotřebitelských cen (10/2026)

5 ČT

Maloobchod (9/2026)

6 PÁ

Zahraniční obchod se zbožím (9/2026)

Průmysl (9/2026)

Stavebnictví (9/2026)

9 PO

Služby (3. Q 2026)

Živočišná výroba (3. Q 2026)

Cestovní ruch (3. Q 2026)

10 ÚT

Indexy cen vývozu a dovozu zboží (9/2026)

Indexy spotřebitelských cen – inflace (10/2026)

16 PO

Indexy cen výrobců (10/2026)

24 ÚT

Konjunkturální průzkumy (11/2026)

PROSINEC 2026

1 ÚT

Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity (10/2026)

Tvorba a užití HDP (3. Q 2026)

4 PÁ

Průměrné mzdy (3. Q 2026)

Předběžný odhad indexu spotřebitelských cen (11/2026)

7 PO

Zahraniční obchod se zbožím (10/2026)

Průmysl (10/2026)

Stavebnictví (10/2026)

8 ÚT

Maloobchod (10/2026)

10 ČT

Indexy cen vývozu a dovozu zboží (10/2026)

Indexy spotřebitelských cen – inflace (11/2026)

15 ÚT

Pohyb obyvatelstva (1.–3. Q 2026)

16 ST

Indexy cen výrobců (11/2026)

23 ST

Konjunkturální průzkumy (12/2026)

DŮCHODY

VÝDAJE NA DŮCHODY PODLE DRUHU DŮCHODU

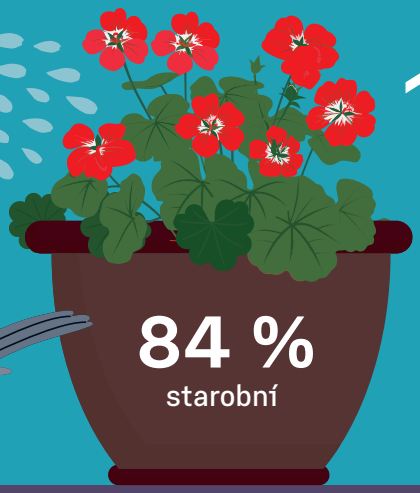

10 % invalidní

6 % pozůstalostní

Průměrná měsíční výše starobních důchodů[1]

21 175 Kč

muži **22 459**

ženy **19 968**

PŘÍJEMCI STAROBNÍHO DŮCHODU DLE JEHO VÝŠE V KČ (%) [1]

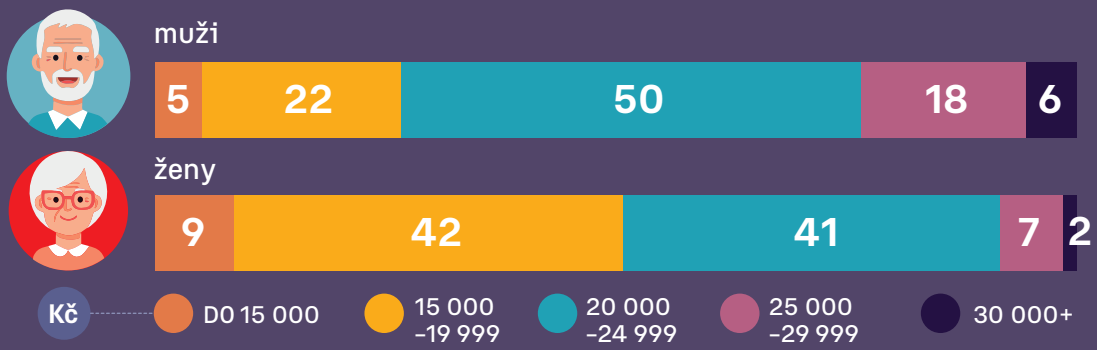

2 830

PŘÍJEMCI DŮCHODU K 31. 12. 2025
(v tis.)

42 sirotčí

19 vdovský sólo

5 vdovecký sólo

Český statistický úřad

Zdroj: ČSSZ, Monitor státní pokladny. Údaje za rok 2025.
[1]Jedná se o plné starobní důchody vyplacené v prosinci samostatně bez vdovského/vdoveckého důchodu.